

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 176 (XX) — Nr. 776 bis

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 19 noiembrie 2008

SUMAR

	<u>Pagina</u>
Anexa la Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 4.642/2008 privind aprobarea programelor școlare pentru disciplina Limba turcă — limba modernă 2, clasele a IX-a — a XII-a	3–35
Anexele nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 4.713/2008 privind aprobarea programelor școlare pentru discipline de studiu din aria curriculară Limbă și comunicare: Limba și literatura română pentru clasele a V-a — a VIII-a și Limba latină pentru clasa a VIII-a	37–73

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

ORDIN

privind aprobarea programelor școlare pentru disciplina Limba turcă — limba modernă 2, clasele a IX-a — a XII-a*)

În baza prevederilor Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 231/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar,
în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 366/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației, cercetării și tineretului emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programele școlare pentru disciplina Limba turcă — limba modernă 2, clasele a IX-a — a XII-a. Programele sunt cuprinse în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin intră în vigoare începând cu anul școlar 2008—2009. La data intrării în vigoare a prezentului ordin, orice altă dispoziție contrară privind programele școlare pentru disciplina menționată la art. 1 se abrogă.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 4. — Direcția generală management învățământ preuniversitar, Direcția generală învățământ în limbile minorităților și relația cu Parlamentul, Direcția buget-finanțe, patrimoniu și investiții, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, inspectoratele școlare județene/al municipiului București, precum și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul educației, cercetării și tineretului,
Cristian Mihai Adomniței

București, 30 iunie 2008.
Nr. 4.642.

*) Ordinul nr. 4.642/2008 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 noiembrie 2008 și este reprodus și în acest număr bis.

Anexa la Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 4642/2008

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI EVALUARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CLASELE A IX-A – A XII-A

LIMBA TURCĂ
LIMBA MODERNĂ 2

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina Limba turcă are un rol deosebit de important în formarea personalității elevilor, în formarea unor deprinderi și abilități necesare „pentru a face față cerințelor **societății și economiei bazate pe cunoaștere** și pentru a le facilita accesul post școlar la învățarea pe toată durata vieții” (*Memorandumul asupra învățării permanente*, 2002).

În Liceul Internațional de Informatică, în baza hotărârii Consiliului de Administrație referitoare la planul cadru, se studiază limba turcă ca *limbă modernă 2*, cu două ore săptămânal la toate clasele de liceu, profil real și umanist, după cum urmează:

Clasa a IX-a : anul I de studiu

Clasa a X -a : anul II de studiu

Clasa a XI -a : anul III de studiu

Clasa a XII -a : anul IV de studiu

Prezentul curriculum a fost elaborat urmărindu-se:

A. Practica rațională a limbii. Prin dezvoltarea competențelor de receptare și producere, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ.

B. Formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune. Elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative.

C. Dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală. Elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu prin care să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, dintr-o perspectivă cross-curriculară, să utilizeze informații din tabele, scheme, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv Internetul.

Obiectivul fundamental al disciplinei LIMBI MODERNE este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional .

Structura programei pentru clasa a IX-a este următoarea:

1. **COMPETENȚE GENERALE** (definite ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi care se formează pe întreaga durată a liceului);
2. **VALORI ȘI ATITUDINI** (ce urmează a fi formate pe întreg parcursul învățământului liceal pentru educarea tinerilor în spiritul valorilor europene);
3. **COMPETENȚE SPECIFICE** (derivate din competențele generale și care se formează pe durata unui an de studiu) **corelate cu FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR.** Această corelare constituie pivotul curriculum-ului, care accentuează latura sa pragmatică: devine astfel transparent nu numai ce se învață, dar mai ales pentru ce anume se învață anumite conținuturi.

4. **SUGESTII METODOLOGICE :**

➤ **Conținuturi recomandate** care sunt structurate, pentru fiecare limbă, în:

- **Teme** (prezintă domeniile și temele care vor constitui contextul pentru realizarea activităților de învățare pe parcursul orelor de limba turcă și vor delimita tematica ce va fi folosită în evaluare.)
- **Elemente de construcție a comunicării** (conțin categorii de structuri lingvistice care vor fi utilizate în comunicare)
- **Funcții comunicative ale limbii** (precizează actele de vorbire utile pentru

adecvarea funcțională a comunicării)

- **Scurt ghid metodologic** (sugestii oferite ca sprijin pentru proiectarea și realizarea demersului didactic)

Nivelurile țintă din *Cadrul European de Referință* vor fi, la finele ciclului inferior al liceului, următoarele:

Limba modernă 2 – nivelul B1 *pentru competențele de receptare*
- nivelul A2 *pentru competențele de producere*

CLASA A IX-A**1.COMPETENȚE GENERALE**

- 1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare**
- 2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare**
- 3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă**
- 4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare.**

2.VALORI ȘI ATITUDINI

- Manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare**
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale**
- Dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte culturale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte în limba turcă și prin raportarea la civilizația turcă**
- Cultivarea unor atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de vorbitor și ascultător**

3.COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR**1. Receptarea mesajelor transmise oral și în scris în diverse situații de comunicare**

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Identificarea sensului global / ideii principale al unui mesaj scurt articulat clar și rar / al unui text scurt 1.2 Asocierea de informații factuale dintr-un text citit / auzit cu o imagine / un set de imagini 1.3 Identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri de text 1.4 Sesizarea ordinii evenimentelor relatate într-un text scurt și simplu, audiat sau citit	<ul style="list-style-type: none"> • Texte publicitare orale / scrise • Conversații • Dialoguri simple • Prezentări orale/scrise pe teme de interes

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1 Formularea / redactarea de instrucțiuni pentru activități cotidiene 2.2 Redactarea unui text scurt despre evenimente, persoane din mediul familial, după un plan dat	<ul style="list-style-type: none"> • Dialoguri simple • Scurte paragrafe • Descriere simplă orală sau scrisă

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
3.1 Comunicare interactivă într-un schimb de informații simple 3.2 Redactarea de mesaje scurte pe teme familiare în situații în care nu poate avea loc o interacțiune verbală orală directă 3.3 Îndeplinirea de instrucțiuni simple, orale sau scrise, în contexte funcționale, când acestea sunt completate și de imagini sau scheme 3.4 Orientarea în spațiu pe baza unui set de instrucțiuni simple articulate clar și rar	<ul style="list-style-type: none"> • Dialoguri situaționale • Conversații simple • Mesaje scurte • Instrucțiuni simple • Funcțiile comunicative ale limbii necesare performării acestor competențe

4. Transferarea și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor TC
4.1 Reformularea unei replici 4.2 Traducerea unor texte funcționale scurte din limba turcă în limba română cu ajutorul dicționarului 4.3 Sintetizarea sub forma de schemă conținutului unui text scris sau mesaj oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Mesaje orale (înregistrate sau emise de profesor sau elevi) • Prospecte , instrucțiuni • Texte de informare generală • Notițe • Tehnici de utilizare a dicționarului

4. SUGESTII METODOLOGICE**CONȚINUTURI RECOMANDATE****TEME**

Se recomandă ca activitățile de învățare să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

- DOMENIUL PERSONAL
 - Însușiri fizice, naționalitate, starea sănătății, ocupație, hobby-uri
 - Familia: membrii familiei,
 - Alimentație
 - Petrecerea timpului liber
- DOMENIUL PUBLIC
 - Mijloace de transport, orientarea în spațiu
 - Cumpărături
 - Lumea înconjurătoare
- DOMENIUL OCUPAȚIONAL
 - Profesii
- DOMENIUL EDUCAȚIONAL
 - Școală
 - Călătorii

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Categoriile gramaticale enumerate la acest capitol aparțin metalimbajului de specialitate. Terminologia elementelor de construcție a comunicării nu va face obiectul unei învățări explicite. În cadrul activității didactice nu se va apela la conceptualizarea unităților lingvistice utilizate în situațiile de comunicare. *Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate global. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate.*

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

Substantivul

pluralul substantivelor

cazul substantivelor

Adjectivul

gradele de comparație

Pronumele

pronumele personal posesiv, demonstrativ, interogativ, posesiv

Verbul

Modul Indicativ- Timpul Present (afirmativ, interogativ, negativ)

-Timpul Perfect compus(afirmativ, interogativ, negativ)

- Timpul Viitor(afirmativ, interogativ, negativ)

Modul Imperativ

AdverbulPrepoziția

prepoziții de loc, de timp, de spațiu, de direcție

Numeralul

numeralul cardinal

numeralul ordinal

FUNCTII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

Pe parcursul clasei a IX-a se vor exersa următoarele funcții comunicative ale limbii:

- A solicita și a oferi informații generale
- A solicita și a oferi informații de ordin personal
- A descrie persoane
- A cere și a oferi o părere
- A solicita și a oferi informații cu caracter de orientare
- A caracteriza acțiuni sau persoane
- A invita
- A da instrucțiuni

SCURT GHID METODOLOGIC

Procesul de formare / învățare / instruire, privit global, la nivelul clasei, presupune:

- proiectarea de la Curriculum-ul Național – la planificarea anuală – la proiectarea unităților de învățare;
- transpunerea proiectului în activități didactice concrete;
- evaluarea procesului care se desfășoară în clasă în vederea reglării lui prin analiza feedback-ului obținut.

I. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ – este un instrument de interpretare personalizată a programei, care asigură un demers didactic concordant cu situația concretă din clasă. **Se recomandă ca planificările calendaristice să fie elaborate pentru întreg anul școlar**, pentru a se avea o imagine de ansamblu asupra realizării curriculum-ului pe întreg anul.

Elaborarea planificărilor pentru clasa a IX-a presupune următoarele etape:

1. Studiarea atentă a programei și a manualului .
2. Corelarea competențelor și conținuturilor din programă cu unitățile / lecțiile din manual în care se regăsesc.
3. În cazul în care manualul nu acoperă în totalitate programa, căutarea altor resurse didactice.
4. Stabilirea succesiunii unităților de învățare (oră / ore de curs) și detalierea conținuturilor tematice pentru fiecare unitate în raport cu acele competențe specifice care le sunt asociate prin programă.
5. Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele specifice vizate

Structura planificării calendaristice

Nr. UÎ	Conținuturi ale U.Î. ▪ detalieri tematice ▪ elemente de construcție a comunicării ▪ funcții comunicative	Competențe specifice vizate	Număr de ore alocate	Săptămâna	Observații

II. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Metodologia de proiectare a unei unități de învățare constă într-o succesiune de etape înlănțuite logic, ce contribuie la detalierea conținuturilor, în vederea formării competențelor specifice.

Etapele proiectării sunt aceleași oricare ar fi unitatea de învățare vizată.

Detalieri ale conținuturilor unității de învățare	Competențe specifice vizate	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
Ce?	De ce?	Cum?	Cu ce?	Cât? (În ce măsură?)
<ul style="list-style-type: none"> - tema (detaliată pe lecții) - text / tip de text - elemente de construcție a comunicării - funcții comunicative 				

III. TIPURI DE ACTIVITĂȚI ȘI EXERCITII RECOMANDATE PENTRU DEMERSUL DIDACTIC

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

- exerciții de identificare
- exerciții de discriminare
- exerciții de verificare a înțelegerii sensului global dintr-un text oral sau scris
- exerciții de selectarea ideilor principale dintr-un text (oral sau scris)
- exerciții de desprindere / înțelegere a ideilor dintr-un text (dialog structurat, conversație, descriere, discuție, raport, grafic, prezentare, povestire)
- exerciții de operare cu fragmente de texte / texte de informare sau literare (completare de tabele / diagrame, ordonare în ordinea logică a desfășurării unor evenimente,
- proiecte

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare

- exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri
- exerciții de completare de formulare, text lacunar
- exerciții de construire a paragrafului
- exerciții de redactare simplă cu întrebări de sprijin și plan
- exerciții de prezentare, relatare / repovestire, rezumare
- dialog, conversație dirijată sau liberă, simulare, interviu, joc de rol, dezbateri
- discuții, descrieri, asocieri, comparații, povestire, comentariu, brainstorming
- expunere / prezentare sub formă de monolog
- exerciții de formulare de corespondență personală / oficială (mesaje, scrisori, e-mail, felicitare)
- exerciții de redactare: paragraf, rezumat, eseu structurat
- exerciții de rezumare / expansiune (oral și în scris)
- proiecte

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă

- exerciții pe perechi și în grup: dialog, conversație (față în față sau telefonică), interviu, mesaj, scrisoare de răspuns,
- joc de rol, discuție, dezbateri
- prezentare
- exerciții de grup: formulare / ordonare / esențializare a unor idei / enunțuri
- exerciții de formulare / construire a unei argumentări
- exerciții de redactare a unor texte / scrisori ghidate
- exerciții de luare de notițe
- proiecte

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

- exerciții de transfer și transformare
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini)
- exerciții de traducere și retroversiune
- exerciții de reformulare și transpunere în alt registru funcțional, luare de notițe
- exerciții de transformare a unui text narativ în dialog și invers
- proiecte

IV. EVALUAREA

Evaluarea formativă curentă este implicită demersului pedagogic în orele de limbă modernă, permițând atât profesorului cât și elevului:

- să stabilească nivelul de achiziție a competențelor și a cunoștințelor
- să identifice lacunele și cauzele lor
- să regleze procesul de predare / învățare

Pentru a se realiza o evaluare completă a învățării, este necesar să se aibă în vedere evaluarea proceselor de învățare, a competențelor achiziționate, a progresului realizat, a produselor activității și a învățării elevilor. Este evident că metodele și **instrumentele tradiționale de evaluare** nu pot acoperi toată această paletă de rezultate școlare care trebuie evaluate. În aceste condiții, pentru a putea obține cât mai multe date relevante privind învățarea, este necesar ca pentru evaluare profesorii să facă apel și la **metode și instrumente complementare de evaluare**.

Pentru evaluarea achizițiilor (în termeni cognitivi, afectivi și performativi) elevilor, a competențelor lor de comunicare și inter-relaționare, la limbi moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- **Observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare)**
- **Tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării**
- **Proiectul**
- **Portofoliul**
- **Autoevaluarea**

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI EVALUARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CLASA A X-A

LIMBA TURCĂ
LIMBA MODERNĂ 2

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculumul de LIMBI MODERNE pentru clasele a X-a a fost elaborat avându-se în vedere următoarele:

- curriculumul parcurs de elevi în clasa a IX-a;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea ciclului inferior al liceului.

Prezentul curriculum a fost elaborat urmărindu-se:

A. Practica rațională a limbii. Prin dezvoltarea competențelor de receptare și producere, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ.

B. Formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune. Elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative.

C. Dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală în vederea învățării pe toată durata vieții. Elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu prin care să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, dintr-o perspectivă cross-curriculară, să utilizeze informații din tabele, scheme, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv Internetul.

Obiectivul fundamental al disciplinei LIMBI MODERNE este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional / acceptată social prin însușirea de cunoștințe, deprinderi și atitudini specifice.

Alocare orară

Disciplina limba turcă are următorul **regim de predare** la clasele a X-a, liceu:

ÎN TRUNCHIUL COMUN:

- ca LIMBA MODERNĂ 2– cu o alocare orară de 2 ore la toate profilurile

ÎN CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII:

- cu o alocare orară de 1 oră la toate profilurile

Structura programelor

1. **COMPETENȚE GENERALE** (definite ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi care se formează pe întreaga durată a liceului);

2. **VALORI ȘI ATITUDINI** (ce urmează a fi formate pe întreg parcursul învățământului liceal pentru educarea tinerilor în spiritul valorilor europene);

3. **COMPETENȚE SPECIFICE** (derivate din competențele generale și care se formează pe durata unui an de studiu) **corelate cu FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR**. Această corelare constituie pivotul curriculum-ului, care accentuează latura sa pragmatică: devine astfel transparent nu numai ce se învață, dar mai ales de ce anume se învață anumite conținuturi.

Nivelurile țintă din *Cadrul European de Referință* vor fi, la finele ciclului inferior al liceului, următoarele:

Limba modernă 2 – nivelul B1 *pentru competențele de receptare*

nivelul A2 *pentru competențele de producere*

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare
2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte
3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă
4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

VALORI ȘI ATITUDINI

- Manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare
- Conștientizarea rolului limbii turce ca mijloc de acces la piața internațională a muncii și la patrimoniul culturii universale
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR**1. Receptarea mesajelor transmise oral și în scris în diverse situații de comunicare**

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
1.1 Desprinderea sensului global / ideii principale ale unui mesaj scurt articulat clar și rar / dintr-un text scurt pe teme familiare 1.2 Deducerea înțelesului unor elemente lexicale necunoscute cu ajutorul contextului 1.3 Identificarea de informații specifice în materiale simple de tipul broșurilor de informare, fragmentelor de text care descriu evenimente, altor texte autentice 1.4 Selectarea unor informații relevante din texte informative scurte	<ul style="list-style-type: none"> • prezentare orală • fragmente din articole de presă • imagini publicitare • conversații • dialoguri simple • texte scurte, autentice sau adaptate

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
2.1 Cererea și oferirea de informații despre sine, despre persoane, despre activități din universul imediat, folosind o intonație adecvată 2.2 Elaborarea – oral sau în scris – unei descrieri simple a unui eveniment, pe bază de suport vizual sau pornind de la un plan de idei	<ul style="list-style-type: none"> • Paragrafe simple • Descriere simplă orală sau scrisă

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
3.1 Participarea la interacțiuni verbale în contexte cotidiene pe teme familiare 3.2 Redactarea de mesaje de răspuns 3.3 Orientarea în spațiu pe baza unui set de instrucțiuni simple articulate clar și rar	<ul style="list-style-type: none"> • Conversații simple • Instrucțiuni simple • Funcțiile comunicative ale limbii necesare exercitării acestor competențe

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
4.1 Înregistrarea informațiilor receptate oral sau în scris sub formă de notițe ca suport dat. 4.2 Reducerea unui paragraf la o idee esențială 4.3 Reformularea, la cererea interlocutorului, a unei replici în cadrul unei conversații pe teme familiare.	<ul style="list-style-type: none"> • Fragmente de texte de informare generală • Fișe și instrucțiuni de lucru • Dialogul și conversația • Înregistrări audio / video din dotarea școlii sau realizate de profesor.

SUGESTII METODOLOGICE

Echilibrarea sarcinilor de lucru se va realiza astfel: la texte dificile se vor stabili sarcini de lucru cu grad mic de dificultate, la texte ușoare, se va avea în vedere ca gradul de dificultate a sarcinilor de lucru să fie sporit.

CONȚINUTURI

TEME

DOMENIUL PERSONAL

- Viața personală (familie, relații interumane, sănătate, sentimente, ocupații, hobby-uri)
- Adolescentul în lumea contemporană (comunicare, stil de viață, aspirații)
- Petrecerea timpului liber

DOMENIUL PUBLIC

- Mijloace de transport, orientarea în spațiu
- Mass-media
- Natura și viața

DOMENIUL OCUPAȚIONAL

- Aspecte legate de profesioni și de viitorul profesional

DOMENIUL EDUCAȚIONAL

- Școală, educație
- Repere culturale (muzică, sport, arte)

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

1. A da și a solicita informații:

- a oferi și a solicita informații privind locul de unde vin diverse persoane;
- a oferi informații despre programul zilnic / săptămânal (orar școlar, materii școlare etc.);
- a oferi informații despre vreme;
- a solicita / oferi informații despre diverse evenimente;
- a oferi și a solicita informații despre prețuri, alimente etc.

2. A descoperi și a exprima atitudini

- a refuza o ofertă / invitație;
- a exprima obligația de a face ceva.

3. A descoperi și a exprima atitudini morale:

- a da sfaturi;
- a cere scuze.

4. A comunica în societate:

- a saluta;
- a face prezentări;
- a oferi un obiect în mod politicos.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Pe parcursul clasei a X-a, la limba modernă 2 se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

Substantivul

Articolul

Adjectivul

adjective cu grade de comparație

Verbul

Adverbul

grade de comparație

SCURT GHID METODOLOGIC

Procesul de formare / învățare / instruire, privit global, la nivelul clasei, presupune:

- proiectarea de la Curriculum-ul Național – la planificarea anuală – la proiectarea unităților de învățare;
- evaluarea procesului care se desfășoară în clasă în vederea reglării lui prin analiza feedback-ului obținut.

I. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ

Elaborarea planificărilor pentru clasa a IX-a presupune următoarele etape:

1. Studiarea atentă a programei și a manualului pentru care s-a optat.
2. Corelarea competențelor și conținuturilor din programă cu unitățile / lecțiile din manual în care se regăsesc.
3. În cazul în care manualul nu acoperă în totalitate programa, căutarea altor resurse didactice.
4. Stabilirea succesiunii unităților de învățare (oră / ore de curs) și detalierea conținuturilor tematice pentru fiecare unitate în raport cu acele competențe specifice care le sunt asociate prin programă.
5. Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele specifice vizate.

Structura planificării calendaristice

Nr. UÎ	Conținuturi ale U.Î. ▪ detalieri tematice ▪ elemente de construcție a comunicării ▪ funcții comunicative	Competențe specifice vizate	Număr de ore alocate	Săptămâna	Observații

II. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Metodologia de proiectare a unei unități de învățare constă într-o succesiune de etape înlănțuite logic, ce contribuie la detalierea conținuturilor, în vederea formării competențelor specifice.

Etapele proiectării sunt aceleași oricare ar fi unitatea de învățare vizată.

Detalieri ale conținuturilor unității de învățare	Competențe specifice vizate	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
Ce?	De ce?	Cum?	Cu ce?	Cât? (În ce măsură?)
- tema (detaliată pe lecții) - text / tip de text - elemente de construcție a comunicării - funcții comunicative				

III. TIPURI DE ACTIVITĂȚI ȘI EXERCIIILE RECOMANDATE PENTRU DEMERSUL DIDACTIC

1. *Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare*

- exerciții de identificare
- exerciții de discriminare
- exerciții de verificare a înțelegerii sensului global dintr-un text oral sau scris
- exerciții de selectarea ideilor principale dintr-un text (oral sau scris)
- exerciții de desprindere / înțelegere a ideilor dintr-un text (dialog structurat, conversație, descriere, discuție, raport, grafic, prezentare, povestire)
- exerciții de operare cu fragmente de texte / texte de informare sau literare (completare de tabele / diagrame, ordonare în ordinea logică a desfășurării unor evenimente)
- proiecte

2. *Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte de comunicare*

- exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri
- exerciții de completare de formulare, text lacunar
- exerciții de construire a paragrafului
- exerciții de redactare simplă cu întrebări de sprijin și plan
- exerciții de prezentare, relatare / repovestire, rezumare
- dialog, conversație dirijată sau liberă, simulare, interviu, joc de rol, dezbateri
- discuții, descrieri, asocieri, comparații, povestire, comentariu, brainstorming
- expunere / prezentare sub formă de monolog
- exerciții de formulare de corespondență personală / oficială (mesaje, scrisori, e-mail, felicitare)
- exerciții de redactare: paragraf, rezumat, eseu structurat
- exerciții de rezumare / expansiune (oral și în scris)
- proiecte

3. *Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă*

- exerciții pe perechi și în grup: dialog, conversație (față în față sau telefonică), interviu, mesaj, scrisoare de răspuns,
- joc de rol, discuție, dezbateri
- prezentare
- exerciții de grup: formulare / ordonare / esențializare a unor idei / enunțuri
- exerciții de formulare / construire a unei argumentări
- exerciții de redactare a unor texte / scrisori ghidate
- exerciții de luare de notițe
- proiecte

4. *Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare*

- exerciții de transfer și transformare
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini)
- exerciții de traducere și retroversiune
- exerciții de reformulare și transpunere în alt registru funcțional, luare de notițe
- exerciții de transformare a unui text narativ în dialog și invers
- proiecte

IV. EVALUAREA

Evaluarea formativă curentă este implicită demersului pedagogic în orele de limbă modernă, permițând atât profesorului cât și elevului:

- să stabilească nivelul de achiziție a competențelor și a cunoștințelor
- să identifice lacunele și cauzele lor
- să regleze procesul de predare / învățare

Pentru evaluarea achizițiilor (în termeni cognitivi, afectivi și performativi) elevilor, a competențelor lor de comunicare și inter-relaționare, la limbi moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- Observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare)
 - Tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării
 - Proiectul
 - Portofoliul
 - Autoevaluarea
-

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI EVALUARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

LIMBA TURCĂ
LIMBA MODERNĂ 2

CLASELE A XI-A – A XII-A

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculumul a fost elaborat avându-se în vedere următoarele repere:

- curriculumul de limba turcă parcurs de elevi în ciclul inferior al liceului;
- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul parcursului școlar și în cadrul învățării pe toată durata vieții;
- necesitatea de a oferi, prin curriculum, un răspuns mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea parcursului școlar și de formare prin ciclul superior al liceului.

A. Practica rațională a limbii: prin exersarea competențelor de receptare, de producere, de interacțiune și de mediere și transfer, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ;

B. Formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune: elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de comunicare și interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative sociale generale și specializate.

C. Dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală în vederea învățării pe toată durata vieții: elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu cu ajutorul cărora să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, să utilizeze informații din tabele, scheme, grafice, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv baze de date și Internetul.

Obiectivul fundamental al studierii limbilor moderne în ciclul superior al liceului este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional / acceptată social prin însușirea de cunoștințe, deprinderi și atitudini specifice.

Regimul de predare – alocare orară

Regimul de predare la clasele a XI-a și a XII-a liceu este următorul:

În trunchiul comun:

- ca limba modernă 2 – cu o alocare de 2 ore / săptăm (cls. a XI-a și a XII a profil real și umanist)

Finalitățile disciplinei se reflectă nemijlocit în competențele generale și în setul de valori și atitudini enunțate în prezenta programă, din care derivă întreaga structură curriculară: **competențe specifice, conținuturi ale învățării, sugestii metodologice.**

Pentru a se crea condițiile de realizare a unei evaluări unitare și standardizate a nivelului de achiziție a competențelor, **evaluarea** se va realiza cu ajutorul unor instrumente și probe elaborate în deplină concordanță cu competențele din programe și în conformitate cu recomandările privind evaluarea din secțiunea „Scurt ghid metodologic”.

Nivelurile țintă din *Cadrul European de Referință* vor fi, la finele ciclului superior al liceului, următoarele:

Limba modernă 2 – nivelul B2 pentru competențele de receptare

- nivelul B1 pentru competențele de producere

CLASELE A XI-A ȘI A XII-A

COMPETENȚE GENERALE

- Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare
- Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare
- Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă
- Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

VALORI ȘI ATITUDINI

Pe parcursul studierii limbii turce în ciclul superior al liceului se va avea în vedere cultivarea și dezvoltarea la elevi a următoarelor valori și atitudini:

- Manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare
- Conștientizarea rolului limbii turce ca mijloc de acces la piața muncii .
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale
- Dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte socio-culturale și profesionale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte în limba turcă.

CLASA A XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>1.1 Identificarea și selectarea de informații factuale din mesaje orale / documente simple / texte pe subiecte de interes, cu folosirea la nevoie a dicționarului, pentru îndeplinirea unor sarcini de lucru</p> <p>1.2 Desprinderea semnificației generale a unui mesaj rostit cu viteză normală în limba standard</p> <p>1.3 Identificarea și selectarea informației esențiale / ideilor principale dintr-un text de informare</p> <p>1.4 Executarea de acțiuni pentru îndeplinirea unor indicații și instrucțiuni scurte și simple</p>	<p>Tipuri de mesaje orale și scrise:</p> <ul style="list-style-type: none"> - texte de lungime variabilă care conțin și elemente de vocabular nefamiliare. <p>Oral:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mesaje emise de cei din jur - conferințe, discursuri, prezentări orale, interviuri, rapoarte orale; - transmisiuni radio și TV , talk-show-uri, publicitate, anunțuri publice. <p>Scris:</p> <ul style="list-style-type: none"> - texte / fragmente autentice de informare generală, pagini de internet, texte de popularizare: știri / articole, texte publicitare texte / paragrafe descriptive și narative cu conținut operațional: cereri, corespondență, formulare, prospecte.

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>2.1 Povestirea / relatarea oral și/sau în scris a unor experiențe / întâmplări personale, în termeni simpli cu întrebări de sprijin / pe baza unui plan dat</p> <p>2.2 Formularea de întrebări și răspunsuri și de opinii argumentate despre ceea ce îi place / nu îi place, pe o temă dată</p> <p>2.3 Completarea de documente de uz curent și specifice domeniului de specializare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povestire / Prezentare orală / scrisă ▪ Paragrafe / texte scurte pe diverse arii tematice ▪ Dialoguri ▪ Formulare, chestionare și alte documente specifice domeniului de specializare ▪ Plan de idei, schema de prezentare ▪ Eseuri și texte funcționale. <p>Contexte: personal și social. Limbaj: vocabular adecvat contextului, vocabular specific comun, relevant pentru domeniul de specializare.</p>

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>3.1 Formularea de opinii / sugestii, solicitarea și formularea de instrucțiuni în cadrul unei activități în grup</p> <p>3.2 Oferirea de răspunsuri și informații la întrebări simple</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Discuții, dialoguri ▪ Opinii, sugestii, sfaturi ▪ Interviuri, chestionare ▪ Scrisoare, mesaj e-mail.

<p>în cadrul unui interviu / chestionar</p> <p>3.3 Exprimarea acordului și dezacordului într-o discuție formală sau informală pe teme cunoscute.</p>	<p>Context: situații sociale informale, situații familiare, situații de studiu.</p> <p>Moduri de interacțiune: față în față, în perechi / grup mic; la telefon, corespondență.</p>
--	--

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>4.1 Redactarea unui text simplu explicativ prin transferarea informațiilor dintr-o schemă / diagramă / tabel / desen</p> <p>4.2 Transformarea din vorbire directă în vorbire indirectă a unor mesaje foarte simple pe teme din viața cotidiană</p> <p>4.3 Luarea de notițe dintr-o discuție de grup / lectura pe o temă de interes, în vederea realizării unui raport.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dialoguri simple (înregistrate sau interpretate) ▪ Opinii, comentarii simple; ▪ Tehnici de utilizare a dicționarului.

Clasa a XII-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>1.1 Desprinderea semnificației globale, a ideilor generale și a unor detalii din scurte discuții între vorbitori nativi / înregistrări radio / TV pe subiecte de interes</p> <p>1.2 Extragerea ideilor principale și a unor detalii din texte de informare, în vederea îndeplinirii unei sarcini de lucru</p> <p>1.3 Selectarea informațiilor relevante din diferite fragmente / texte în vederea îndeplinirii unei sarcini de lucru</p> <p>1.4 Recunoașterea argumentelor și identificarea concluziilor dintr-un text argumentativ pe teme cunoscute</p>	<p>- fragmente / texte de informare generală și de specialitate</p> <p>- rapoarte / prezentări orale / scrise de dificultate medie</p> <p>- dialoguri, conversații, interviuri</p> <p>- articole de presă publicitate</p> <p>- emisiuni radio / TV, înregistrări audio-video</p> <p>- mesaje scrise, cereri, reclamații.</p>

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>2.1 Relatarea, oral și/sau în scris unei activități desfășurate în grup / a unui fapt divers / eveniment / film, pe baza unui plan dat</p> <p>2.2 Explicarea folosirii unui produs / a aplicării unei proceduri și răspunsul la întrebări de clarificare</p> <p>2.3 Completarea de formulare de uz curent (CV, vize)</p> <p>2.4 Prezentarea unui monolog pe o temă dată, structurat, susținut de exemple din viața personală sau din alte surse.</p> <p>2.5 Redactarea de texte funcționale variate, structurate după model, aducând argumente și exemple în sprijinul opiniilor exprimate.</p>	<p>- povestire / prezentare orală / scrisă</p> <p>- descrieri / comparări de obiecte, persoane</p> <p>- texte pe diverse arii tematice, inclusiv de specialitate</p> <p>- formulare</p> <p>- eseuri și texte funcționale.</p>

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
<p>3.1 Preluarea și transmiterea unui mesaj audiat, când este permisă cererea pentru repetarea unor cuvinte în scopul clarificării</p> <p>3.2 Reformularea unui mesaj / unor instrucțiuni, la cererea interlocutorului</p> <p>3.3 Redactarea unei scurte scrisori de răspuns la anunțuri din mass-media / la o scrisoare oficială</p> <p>3.4 Identificarea intenției vorbitorului / a tipului de relație instituită de acesta în interacțiunea verbală</p> <p>3.5 Realizarea unui interviu structurat pe baza unui chestionar deja elaborat, adăugând câteva întrebări spontane.</p>	<p>- mesaje orale (față în față / telefonic)</p> <p>- dialog, discuție, dezbateri</p> <p>- instrucțiuni</p> <p>- texte funcționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrisori oficiale de diverse tipuri - reclamă - anunț - cerere - invitație

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor
4.1 Transferarea informațiilor dintr-un text în scheme, tabele, diagrame, utilizând la nevoie dicționarul	- fragmente / texte de informare generală
4.2 Rezumarea, oral și / sau în scris, a unui text cunoscut, pe baza unui plan dat	- dialoguri simple (înregistrate sau interpretate)
4.3 Traducerea unor mesaje simple, din limba turcă în limba maternă și invers , în situații de comunicare familiare	- rezumat - instrucțiuni - discuții pe teme profesionale - tehnici de utilizare a dicționarului

CONȚINUTURI RECOMANDATE (pentru toate specializările)

NOTE:

1. Pentru formarea și dezvoltarea competențelor și a valorilor și atitudinilor prevăzute în programă, se recomandă să fie utilizate conținuturile din listele de mai jos
2. La alegerea temelor și textelor pe care se va lucra se va avea în vedere corelarea lor cu profilul și domeniul de specializare al fiecărei clase.

TEME

Se recomandă ca activitățile de învățare, în clasele a XI-a și a XII-a, să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor **teme**:

DOMENIUL PERSONAL

Viața personală (educație, stil de viață, comportament social, strategii de studiu, opțiuni pentru carieră, hobby-uri);
 Relații interpersonale / inter-umane / profesionale, viața de echipă;
 Universul adolescenței (cultură, sport, timp liber).

DOMENIUL PUBLIC

Aspecte din viața contemporană (socio-economice, științifice, tehnice, ecologice, strategii de utilizare a resurselor);
 Tinerii și viața comunitară;
 Mass-media.

DOMENIUL OCUPAȚIONAL

Aspecte legate de profesii și de viitorul profesional;
 Aspecte teoretice și practice ale specialității;
 Locuri de muncă, echipamente, activități, operațiuni, comportament profesional

DOMENIUL EDUCAȚIONAL

Descoperiri științifice și tehnice;
 Viața culturală și lumea artelor.

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII:

Se va avea în vedere achiziționarea și exersarea cu precădere a acelor funcții comunicative ale limbii (acte de vorbire) din lista de mai jos care sunt specifice domeniului de specializare. Funcțiile comunicative ale limbii (actele de vorbire) vor fi exersate **oral și în scris, atât în registrul formal, cât și în registrul informal**, în contexte relevante pentru viața socială și pentru domeniul profesional de specializare.

Pe parcursul claselor a XI-a și a XII-a se vor achiziționa și utiliza, în funcție de necesități, următoarele **funcții comunicative ale limbii (acte de vorbire)**:

- A solicita și a oferi informații legate de completarea unui formular
- A solicita și a oferi informații despre produse și servicii (inclusiv despre costuri, prețuri, etc.)
- A solicita și a oferi informații despre fenomene, evenimente, experiențe, acțiuni și activități profesionale
- A formula comparații între caracteristici ale unor persoane, obiecte, locuri, fenomene, activități, evenimente, procese
- A exprima și a argumenta refuzul de a face o acțiune
- A solicita și acorda / refuza permisiunea de face ceva

- A utiliza formule adecvate contextual de inițiere, întreținere și încheiere a unei conversații (inclusiv telefonice)
- A întrerupe în mod politicos
- A solicita și a da instrucțiuni
- A solicita și a da sfaturi
- A solicita și a formula propuneri, sugestii
- A solicita, a oferi, a accepta sau a refuza ajutorul
- A corecta / încuraja / avertiza pe cineva
- A exprima acordul / dezacordul cu un curs de acțiune
- A caracteriza persoane, fapte, acțiuni
- A formula concluzii
- A exprima obligația / necesitatea / interdicția de a face ceva
- A exprima diverse grade de certitudine/ incertitudine
- A exprima condiții
- A exprima cauze și consecințe
- A exprima intenții, dorințe, preferințe
- A exprima atitudini emoționale: simpatie, regret, încredere, îndoială, îngrijorare, temere
- A exprima o hotărâre sau o promisiune
- A solicita opinii / puncte de vedere personale
- A exprima și a motiva acordul / dezacordul față de opiniile altora
- A cere și a da clarificări pentru înțelegerea unui mesaj
- A cere și a da detalii și explicații
- A solicita repetarea și reformularea

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate global. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate. Vor fi avute în vedere cu precădere acele structuri lingvistice care sunt specifice discursului specializat, în funcție de domeniul de specializare.

Pe parcursul claselor se recomandă ca la **Limba modernă 2** să se opereze cu următoarele **elemente de construcție a comunicării**:

- Substantivul
- Articolul
- Adjectivul și adverbul
- Verbul
- Cuvinte de legătură: prepoziția
- Sintaxă: fraza condițională; corespondența timpurilor

CONDIȚII OBLIGATORII DE APLICARE DIDACTICĂ ȘI DE EVALUARE

- **Planificările calendaristice vor fi elaborate pentru întreg anul școlar**, pentru a se avea o imagine de ansamblu asupra realizării curriculumului pe întreg anul.
- Stabilirea competențelor care vor fi vizate și a conținuturilor care vor fi parcurse în fiecare semestru este la latitudinea profesorilor, obligația acestora fiind **să asigure achiziționarea de către elevi a tuturor competențelor** prevăzute de programă la un nivel satisfăcător.
- **Corelarea competențelor cu conținuturile tematice, lingvistice și funcționale** recomandate în programa școlară va fi realizată de către profesor, în procesul de proiectare didactică, având drept repere sugestiile din ghidul metodologic.
- **Alegerea temelor, contextelor, textelor** pe baza cărora se va lucra **și a funcțiilor comunicative** care se vor achiziționa și exersa se va face **în corelare** cu domeniul de specializare al fiecărei clase.
- În activitatea de învățare-predare vor fi folosite **metode comunicative, tehnici interactive și activități centrate pe elev**.
- **Temele pentru acasă** vor fi stabilite astfel încât timpul necesar elevului pentru rezolvarea lor **să nu depășească timpul de lucru efectiv al elevilor pe parcursul orei de curs**
- **Instrumentele și probele de evaluare** vor fi elaborate în strictă corelare cu competențele din programe și în conformitate cu recomandările privind evaluarea din ghidul metodologic.

SCURT GHID METODOLOGIC ¹

Procesul de formare / învățare / instruire, privit global, la nivelul clasei, presupune:

- proiectarea de la programa școlară – la planificarea anuală – la proiectarea unităților de învățare;
- transpunerea proiectului în activități didactice concrete;
- evaluarea procesului care se desfășoară în clasă în vederea reglării lui prin analiza feedback-ului obținut;
- evaluarea rezultatelor învățării / gradului de achiziție a competențelor.

I. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ – este un instrument de interpretare personalizată a programei, care asigură un demers didactic concordant cu situația concretă din clasă.

Elaborarea planificărilor presupune următoarele etape:

1. Studiarea atentă și în detaliu a programei școlare.
2. Selectarea din conținuturile programei (teme, funcții comunicative) a celor adecvate pentru domeniul de specializare
3. Corelarea competențelor cu conținuturile selectate din programa școlară și conturarea Unităților de învățare (U.Î.).
4. Identificarea resurselor didactice necesare: manual, texte, materiale audio-video, documente autentice etc.
5. Stabilirea succesiunii unităților de învățare și detalierea conținuturilor tematice pentru fiecare unitate în raport cu competențele care le sunt asociate.
6. Alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele vizate.

¹ Pentru detalii, se recomandă a se consulta *“Ghid metodologic – aria Limbă și comunicare, liceu”*, MEC, CNC, București, 2002.

Structura planificării calendaristice

Nr. UÎ	Conținuturi ale U.Î. ▪ tematic ▪ elemente de construcție a comunicării ▪ funcții comunicative	Competențe vizate	Nr. ore alocate	Săptămâna	Observații

II. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE²

Metodologia de proiectare a unei unități de învățare constă într-o succesiune de etape înlănțuite logic, ce contribuie la detalierea conținuturilor, în vederea formării competențelor specifice.

Etaplele proiectării sunt aceleași oricare ar fi unitatea de învățare vizată.

Detalii ale conținuturilor unității de învățare	Competențe vizate	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
<i>Ce?</i>	<i>De ce?</i>	<i>Cum?</i>	<i>Cu ce?</i>	<i>Cât? (În ce măsură?)</i>
- tema (detaliată pe lecții) - text / tip de text - funcții comunicative - elemente de construcție a comunicării				

III. TIPURI DE ACTIVITĂȚI ȘI EXERCITII RECOMANDATE PENTRU DEMERSUL DIDACTIC**1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare**

- exerciții de identificare de informații
- exerciții de confirmare a înțelegerii sensului global dintr-un mesaj oral / text scris
- exerciții de identificare și discriminare între informații factuale și opinii / puncte de vedere
- exerciții de selectare de detalii specifice dintr-un text oral / scris
- exerciții de identificare a sensului unor elemente de text nefamiliare într-un mesaj oral sau scris
- exerciții de utilizare a unor materiale de referință pentru identificarea sensului unor elemente de text nefamiliare
- exerciții de identificare de opinii, atitudini și sentimente
- exerciții de confirmare / clarificare și de solicitare a confirmării / clarificării sensului
- exerciții de desprindere / înțelegere a ideilor dintr-un text (descriere, raport, grafic, prezentare, povestire)
- exerciții de completare de texte lacunare
- exerciții de confirmare a înțelegerii prin efectuarea de acțiuni pe baza informațiilor obținute pe cale orală / prin lectură
- exerciții de analiză de situații prezentate în texte, în scopul luării unor decizii

² Pentru detalii, se recomandă a se consulta **“Ghid metodologic – aria curriculară Limbă și comunicare. Liceu”**, MECD, CNC, București, 2002.

- proiecte individuale sau de grup

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

- exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri
- exerciții de solicitare și oferire de informații, prin întrebări și răspunsuri,
- exerciții de oferire și solicitare de instrucțiuni în vederea îndeplinirii unei sarcini de lucru
- exerciții de solicitare și oferire de clarificări și explicații când informația / instrucțiunea nu este înțeleasă imediat
- exerciții de elaborare de planuri de redactare / de prezentare
- exerciții de prezentare, relatare / (re)povestire, monolog, descriere, asociere, comparație, comentariu
- dialoguri, discuții, conversații dirijate sau libere, simulare, interviu, joc de rol, dezbatere,
- exerciții de completare de formulare în situații de viață cotidiene / situații profesionale specifice specializării
- exerciții de prezentare orală / redactare pe bază de plan
- exerciții de redactare: paragraf, rezumat, eseu structurat
- exerciții de redactare de texte funcționale generale (CV, proces verbal, referat, cerere, raport, corespondență)
- exerciții de utilizare a unor materiale de referință pentru a verifica corectitudinea informației și limbii folosite
- exerciții de redactare în vederea acurateții informației și limbajului: paragraf, rezumat etc.
- proiecte individuale sau de grup

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

- exerciții în perechi / grup, joc de rol, simulări: dialoguri, conversații, discuții, debateri
- convorbiri telefonice, mesaje telefonice
- exerciții de solicitare a opiniilor interlocutorului și de răspuns la acestea
- exerciții de confruntare de opinii și puncte de vedere legate de domeniul de activitate
- exerciții de solicitare / oferire de clarificări / explicații când informația nu este clar înțeleasă
- exerciții de susținere a unei prezentări (pe bază de materiale pregătite în prealabil), de raportare (formală și informală)
- exerciții de construire / formulare a unei argumentări
- exerciții de lucru în grup: formulare / ordonare / esențializare a unor idei / enunțuri
- exerciții de construire și realizare a unui interviu
- exerciții de reformulare, clarificare și adaptare la context a discursului oral
- exerciții de adaptare a textului la context, la tipul de text, la subiect și la cititorul intenționat
- proiecte de grup

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

- exerciții de operare cu informații din texte generale și de specialitate (corelare, completare de tabele, ordonare în ordinea logică a desfășurării unor evenimente etc.)
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini)
- exerciții de luare de notițe
- exerciții de rezumare
- exerciții de traducere și retroversiune
- exerciții de reformulare și transpunere în alt registru funcțional
- exerciții de transformare, oral și în scris, a unui dialog / text dialogat în unul narativ
- proiecte individuale sau de grup

IV. EVALUAREA

Pentru a se realiza o evaluare cât mai completă a rezultatelor învățării este necesar să se aibă în vedere, mai ales în evaluarea formativă continuă, evaluarea nu numai a produselor activității și învățării elevilor, ci și a proceselor de învățare, și a competențelor achiziționate, a atitudinilor dezvoltate, precum și a progresului elevilor. Este evident că modalitățile (metode, instrumente) tradiționale de evaluare nu pot acoperi toată această paletă de rezultate școlare care trebuie evaluate. În aceste condiții, pentru a putea obține cât mai multe date relevante privind învățarea, este necesar ca pentru evaluare profesorii să facă apel și la metode și instrumente complementare de evaluare.

Pentru evaluarea formativă a achizițiilor (în termeni cognitivi, afectivi și performativi) elevilor, a competențelor lor de comunicare și inter-relaționare și a atitudinilor dezvoltate de aceștia, la orele de limbă moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- Observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare)
- Tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării
- Proiectul
- Portofoliul
- Autoevaluarea

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

ORDIN**privind aprobarea programelor școlare pentru discipline de studiu din aria curriculară Limbă și comunicare: Limba și literatura română pentru clasele a V-a — a VIII-a și Limba latină pentru clasa a VIII-a*)**

În baza prevederilor Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 231/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar,
în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 366/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației, cercetării și tineretului emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programa școlară revizuită pentru disciplina Limba și literatura română pentru clasele a V-a — a VIII-a din aria curriculară Limbă și comunicare. Programa este cuprinsă în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Se aprobă programa școlară revizuită pentru disciplina Limba latină pentru clasa a VIII-a din aria curriculară Limbă și comunicare. Programa este cuprinsă în anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin intră în vigoare începând cu anul școlar 2008—2009 pentru programele școlare revizuite la clasele a V-a — a VII-a pentru disciplina Limba română. La data intrării în vigoare a prezentului ordin, orice altă dispoziție

contrară privind programa școlară pentru disciplina menționată la art. 1, clasele a V-a — a VII-a, se abrogă.

Art. 4. — Prezentul ordin intră în vigoare începând cu anul școlar 2009—2010 pentru programele școlare revizuite pentru clasa a VIII-a.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 6. — Direcția generală management învățământ preuniversitar, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, inspectoratele școlare, precum și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul educației, cercetării și tineretului,
Cristian Mihai Adomniței

București, 7 iulie 2008.
Nr. 4.713.

*) Ordinul nr. 4.713/2008 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 noiembrie 2008 și este reprodus și în acest număr bis.

Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 4713/2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ REVIZUITĂ

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASELE a V-a – a VIII-a

NOTĂ DE PREZENTARE

Revizuirea curriculumului de *Limba și literatura română* s-a realizat având în vedere următoarele aspecte:

- descongestionarea programelor școlare, prin eliminarea unor conținuturi considerate nerelevante pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor menționate în obiectivele de referință, urmărind păstrarea coerenței interne a disciplinei, continuitatea și progresia de la o clasă la alta, dar și continuitatea cu programele de limba română pentru ciclul primar și cele pentru liceu;
- utilizarea modelului de proiectare curriculară centrată pe obiective, model care accentuează caracterul practic-aplicativ al procesului educativ și care permite asigurarea continuității și a progresiei de la o clasă la alta;
- asigurarea calității educației și compatibilizarea curriculumului național cu cel european, cu standardele europene prin formarea domeniilor de competențe-cheie, îndeosebi a competențelor de comunicare și a celor culturale (cunoașterea culturii locale și naționale, participarea la manifestări culturale, precum și deschiderea interesului spre cultura diversă a Europei), indispensabile vieții active într-o societate a cunoașterii specifică secolului XXI.

Scopul studierii limbii și literaturii române în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

În acest sens, curriculumul de limba și literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a se bazează pe modelul *comunicativ-funcțional*, adecvat nu doar specificului acestui obiect de studiu, ci și modalităților propriu-zise de structurare a competenței de comunicare a elevilor. În mod concret, acest model presupune dezvoltarea integrată a capacităților de *receptare* și de *exprimare orală*, respectiv de *receptare a mesajului scris* și de *exprimare scrisă*. De altfel, *comunicarea* se constituie prin fuziunea celor patru capacități menționate anterior.

În mod concret, dezvoltarea competențelor de comunicare menționate se realizează prin familiarizarea elevilor cu situații diverse de comunicare orală și scrisă, cu texte literare și nonliterare adecvate vârstei școlare.

În sensul celor arătate mai sus, dominantele curriculumului de limba și literatura română pentru gimnaziu sunt:

- definirea domeniilor disciplinei exclusiv în termeni de capacități: *receptarea mesajului oral*, *receptarea mesajului scris*, *exprimarea orală* și *exprimarea scrisă*;
- prezentarea comunicării în calitatea sa de competență umană fundamentală, acoperind deprinderi de receptare și de exprimare orală și scrisă;
- echilibrarea ponderii acordate exprimării orale față de cea scrisă, precum și mutarea accentului pe producerea unor *mesaje proprii*;
- centrarea obiectivelor pe *formarea de capacități* proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare;
- adaptarea conținuturilor la nivelul de vârstă și la interesele copiilor.

Structura curriculumului școlar are următoarele componente:

- obiective cadru, urmărite pe întreg parcursul învățământului gimnazial; având un grad ridicat de generalitate și complexitate, acestea se referă la formarea unor capacități și atitudini generate de specificul disciplinei;
- obiective de referință, formulând rezultatele așteptate ale învățării pentru fiecare an de studiu și

urmărind progresia în formarea de capacități și achiziția de cunoștințe ale elevului de la un an de studiu la altul;

- exemple de activități de învățare care propun modalități de organizare și de realizare a demersului didactic cu elevii;
- conținuturile învățării, pe ani de studiu, ca mijloace prin care se urmărește atingerea obiectivelor cadru și a obiectivelor de referință propuse;
- standardele curriculare de performanță la sfârșitul ciclului gimnazial, în calitatea lor de standarde naționale, de sistem de referință pentru evaluarea calității procesului de învățare, la sfârșitul gimnaziului.

Proiectarea activității didactice, elaborarea de manuale școlare alternative trebuie să fie precedate de lectura integrală a programei școlare și de urmărirea logicii interne a acesteia. În cadrul programei, fiecărui obiectiv cadru îi sunt asociate obiective de referință; atingerea obiectivelor de referință se realizează cu ajutorul conținuturilor. Cadrul didactic poate opta pentru utilizarea activităților de învățare recomandate prin programă sau poate propune alte activități adecvate colectivului de elevi și condițiilor concrete din clasă. Strategiile de lucru propuse trebuie să țină seama de experiența elevilor la această vârstă și să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

Centrarea pe elev, ca subiect al activității instructiv-educative presupune respectarea unor exigențe ale învățării durabile, așa cum sunt:

- utilizarea unor metode active care pot contribui la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, deschis și creativ;
- exersarea lucrului în echipă, a cooperării și/sau a competiției;
- realizarea unor activități diverse de receptare și producere de mesaje orale și scrise, care să dea posibilitatea tuturor elevilor de a se participa la propria învățare;
- integrarea, în predare-învățare-evaluare, a elementelor de conținut din cele trei domenii ale disciplinei (lectură, practica rațională și funcțională a limbii, elemente de construcție a comunicării), pentru a le oferi elevilor motivații pentru învățare și un demers coerent integrator al formării capacităților de comunicare.

Conținuturile marcate prin asterisc (*) reprezintă elemente facultative ale curriculumului și nu fac obiectul evaluărilor naționale.

OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris
4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

CLASA A V-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să identifice informațiile esențiale dintr-un mesaj oral	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ascultare a unor mesaje orale diverse (casete audio sau video cu basme, schițe; reclame transmise la radio și televiziune) cu scopul de a desprinde esențialul și de a exprima acest lucru la schimbarea rolului de receptor în cel de emițător - participarea la interacțiuni în care să dovedească înțelegerea replicilor partenerilor de comunicare și capacitatea de continuare a dialogului; activități de ascultare a unor mesaje orale transmise pe diferite canale (telefon, radio, televizor, aer, voice-chat, voice-mail etc.) și în contexte diverse, cu utilizări de coduri lingvistice diferite, în vederea sesizării dificultăților de desprindere a informației dintr-un mesaj oral
1.2	să identifice secvențele de dialog, de narațiune și de descriere dintr-un mesaj oral	- exerciții de ascultare a unor texte literare citite/ interpretate (de profesor, colegi, actori), în vederea înțelegerii globale și a indicării secvențelor descriptive, narative și dialogate
1.3	să sesizeze unitățile lexicale necunoscute în fluxul vorbirii	- identificarea cuvintelor noi în texte literare și nonliterare ascultate, cu scopul clarificării sensului acestora prin: apelare la contextul lingvistic, la dicționar sau la profesor
1.4	să sesizeze corectitudinea gramaticală a unui enunț și/ sau a formelor lexicale	- exerciții de observare a greșelilor de pronunție, de acord, de flexiune, în diverse situații de comunicare (în clasă, în mass-media, în locuri publice etc.); exerciții de sesizare a modului de pronunțare a diftongului, a triftongului și a hiatului
1.5	să manifeste curiozitate pentru ascultarea unui mesaj oral	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții pentru dezvoltarea atenției distributive și a capacității de a urmări mesajul partenerilor de comunicare - exersarea ascultării mesajelor orale în diverse situații de comunicare, în scopul formării unui comportament de ascultător activ; exerciții de sesizare a indicilor de inițiere de către partener a unui dialog - exerciții de selectare a unor informații, idei, opinii, în funcție de substanța, autenticitatea și precizia mesajelor ascultate (activități individuale, în perechi și în grupe) - exerciții de ascultare a unor texte în limba română, cu accent pe sesizarea pronunției corecte și a intonației, la clasele cu elevi aparținând minorităților etnice

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

- 2.1. să realizeze înlănțuirea clară a ideilor într-un mesaj oral

- 2.2 să selecteze elementele de lexic adecvate situațiilor de comunicare

- 2.3 să construiască propoziții și fraze corecte din punct de vedere gramatical

- 2.4 să-și adapteze vorbirea la parteneri și la situația de comunicare

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

- activități de formulare a ideilor principale și a celor secundare dintr-un text citit/ascultat; exerciții de expunere orală – individual sau în grup – a unui plan simplu și/sau a unui plan dezvoltat de idei, pornind de la o temă dată; completarea unui mesaj oral lacunar; continuarea unei relatări orale și realizarea unor predicții (pornind de la titlul textelor sau de la anumite secvențe narative); alcătuirea unei povestiri orale, pornind de la cuvinte-cheie; formularea unor aprecieri personale referitoare la textele studiate/mesajele ascultate; rezumarea orală a unor texte narative citite sau ascultate (schite, basme etc.)

- exerciții de stabilire a ideilor în jurul cărora se organizează o temă dată (idee principală, idee secundară)
- exerciții de determinare a sensului unor cuvinte și de explicare orală a semnificației acestora în diferite contexte; utilizarea, în contexte diferite, a achizițiilor lexicale noi; jocuri asociativ-verbale vizând formarea unor cuvinte derivate/serii derivate, câmpuri lexico-semantice; precizarea rădăcinii, a sufixelor și a prefixelor din anumite cuvinte; utilizarea sinonimelor și a antonimelor în contexte date

- exerciții de construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate; construirea unor fraze prin utilizarea corectă a coordonării (copulative și prin juxtapunere) și a subordonării; folosirea corectă într-un context dat, a categoriilor gramaticale specifice părților de vorbire; utilizarea corectă, în context, a părților de propoziție

- exerciții de utilizare corectă, în textul oral, a limbii literare; rostirea fluentă a unor enunțuri scurte și/ sau lungi

- activități de exersare a unor probleme dificile (folosirea genului, acordul în gen, de exemplu) pentru clasele cu elevi aparținând minorităților etnice

- exerciții de punere în scenă a unor schite, basme etc., de recitare a unor poezii; exprimarea de opinii și justificarea acestora în funcție de context; activități desfășurate în biblioteca școlii, cu prezentarea impresiilor referitoare la bibliotecă, la volumele din rafturi; prezentarea bibliotecii personale, a volumului preferat; prezentarea și comentarea succintă a unor texte literare sau nonliterare

- jocuri de rol pentru exersarea dialogului simplu pe diverse teme de interes pentru elevi; exprimarea acordului și a dezacordului, a afirmației, a negației, și a interogației; transformarea unui enunț oral în funcție de situația de comunicare și de partener; selectarea celor mai potrivite elemente nonverbale pentru dialogul purtat; selectarea și folosirea adecvată a mărcilor de inițiere și de încheiere a unui dialog, cu accent pe folosirea formulelor elementare de menținere a dialogului; exerciții de asimilare și de utilizare a regulilor conversației eficiente, cu folosirea formulelor de salut, de prezentare, de identificare, de permisiune și de solicitare
- 2.5 să manifeste interes pentru participarea la un act de comunicare
- participarea la situații dirijate de comunicare, obișnuite sau problematice (în grup mai mare sau mai mic); exerciții de dezvoltare a inițiativei de comunicare și a curajului de a interveni în actul comunicării
 - activități de exersare a pronunției corecte și fluente în limba română, pentru clasele cu elevi aparținând minorităților etnice

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1 să identifice ideile principale după citirea globală a unui text	<ul style="list-style-type: none"> - folosirea de întrebări cu răspuns la alegere pe baza textelor citite; formularea de întrebări pe marginea textelor citite - delimitarea ideilor principale de cele secundare dintr-un text dat
3.2 să recunoască modurile de expunere utilizate într-un text narativ	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a modurilor de expunere (narațiune, descriere, dialog) - discutarea textelor narative în funcție de următorii parametri: „ce“ se povestește (ce se întâmplă, care este acțiunea relatată), „cine“ ia parte la acțiune (personajele, trăsături fizice și morale ale personajelor), „cine“ povestește (narratorul)
3.3 să identifice expresii și cuvinte noi în text	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a unor expresii noi într-un text citit; activități de folosire a diferitelor tipuri de dicționare; identificare de sinonime și de antonime; identificarea figurilor de stil învățate (personificare, comparație, enumerație, repetiție, epitet) și explicarea rolului acestora în textele studiate
3.4 să sesizeze corectitudinea utilizării categoriilor gramaticale învățate	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a categoriilor morfologice studiate; exerciții de identificare a relațiilor sintactice și a rolului lor în contexte date - activități de înțelegere, în contexte variate, a unor categorii morfologice ale limbii române dificile pentru elevii aparținând minorităților etnice

- 3.5 să manifeste curiozitate și interes față de activitatea de lectură, adaptându-se la situația concretă de lectură
- activități de grup în care elevii să pună întrebări și să dea răspunsuri referitoare la un text citit/ascultat; discuții în perechi, în grup sau frontale pe marginea lecturilor suplimentare individuale; redactarea unor note de lectură (selectarea unor pasaje din text, exprimarea unor aprecieri personale, formularea de întrebări privitoare la text etc.); realizarea unor desene pornind de la textele citite
 - exerciții de căutare și de selectare a informației dorite cu ajutorul tablei de materii; exerciții de identificare a elementelor componente ale paginii de carte; citirea corectă și fluentă a unui text cunoscut în fața unui auditoriu divers; exerciții de valorificare a elementelor nonverbale în interpretarea unor texte studiate; exerciții de lectură tip ștafetă; căutarea de informații despre autorii ale căror texte sunt studiate la clasă/ citite acasă (în dicționare de scriitori, pe internet etc.)
 - exerciții de sesizare a modului de structurare formală a textului poetic (în strofe și în versuri); identificarea rimei în poeziile studiate; lectura unor texte nonliterare (articole de dicționar necesare înțelegerii textelor, reclame)
 - exerciții de sesizare a raportului dintre realitate și literatură (felul în care universul creat prin textul literar se îndepărtează de realitate)

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a V-a, elevul va fi capabil:

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a V-a, se recomandă următoarele activități:

- 4.1 să redacteze lucrări scurte pe o anumită temă, urmărind un plan
- exerciții de alcătuire a unui plan de idei pentru un text propriu; exerciții de redactare a unui text după un plan simplu construit de elevi sau dat de profesor (compunerea imaginativă – povestirea; relatarea unor fapte și întâmplări); exerciții de redactare a unui text, pornind de la cuvinte date; alcătuirea de compuneri după un suport vizual
 - formularea unor aprecieri personale referitoare la anumite secvențe ale textelor în proză sau în versuri, prin completarea jurnalului cu dublă intrare pentru textele citite
 - exerciții de comparare a modului de structurare a notițelor la diferite discipline; structurarea optimă a notițelor și așezarea textului/schemelor etc. în pagină; folosirea unor elemente auxiliare (sublinieri, paranteze) care să evidențieze ideile principale prin raportare la cele secundare
- 4.2 să utilizeze în redactare sinonime, antonime și derivate adecvate temei date
- activități de selectare a vocabularului adecvat unei teme
 - exerciții de reformulare a unor pasaje din textele studiate sau din textele proprii, cu folosirea unor sinonime sau antonime, în vederea nuanțării exprimării

- 4.3 să scrie propoziții și fraze corecte din punct de vedere gramatical, folosind corect semnele ortografice și de punctuație
- exerciții de ortografiere corectă a grupurilor de litere; exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; exerciții de folosire corectă a semnelor de punctuație (punctul, virgula, două puncte, ghilimele)
 - exerciții de scriere corectă a diferitelor categorii morfologice studiate
 - activități de copiere/dictare a unor texte care să conțină dificultăți privitoare la categoriile morfologice, în special pentru clasele cu elevi aparținând minorităților etnice
- 4.4 să manifeste interes pentru redactarea unui text
- exerciții de redactare în contexte și în scopuri variate; activități de scriere imaginativă care să valorifice creativitatea elevilor; activități de scriere reflexivă (jurnal, relatarea unor fapte și întâmplări) în care să-și expună opiniile/sentimentele proprii; exerciții de înțelegere a observațiilor profesorilor privitoare la lucrările semestriale; evaluare în perechi a unor lucrări scrise/ compuneri; exerciții simple de autoevaluare a propriilor deprinderi de redactare

CONȚINUTURI

1. Lectura

1.1. *Cartea - obiect cultural*. Titlul. Autorul. Tabla de materii. Așezarea în pagină. Volumul. Biblioteca.

1.2. *Teoria literară*

1.2.1. Raportul dintre realitate și literatură.

1.2.2. *Textul și opera*. Opera literară.

1.2.3. *Structura operei literare*. Textul în proză. Ce se povestește: narațiunea; cine participă la acțiune: personajul (portretul fizic și portretul moral al personajului); cine povestește: naratorul. Modurile de expunere: *narațiunea, descrierea, dialogul*.

1.2.4. *Figurile de stil*. Personificarea. Comparația. Enumerația. Repetiția. Epitetul.

1.2.5. Textul în versuri. *Versificația*. Versul și strofa. Rima.

1.3. *Textul*

1.3.1. *Texte literare* în proză și în versuri – populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii. Specii obligatorii: schița și basmul.

1.3.2. *Texte nonliterare*: articolul de dicționar, reclama.

Se vor selecta **5-7 texte literare de bază**, destinate studiului aprofundat. Între acestea vor fi incluse în mod obligatoriu și fragmente din operele scriitorilor clasici ai literaturii române. Ele pot fi însoțite de scurte texte auxiliare (literare sau nonliterare, inclusiv contemporane). Se sugerează ca textul de bază să nu depășească, de regulă, două pagini. Din textele mai lungi pot fi oferite fragmente semnificative, lectura integrală urmând a constitui obiect al lecturii personale a elevilor. Autorii de manuale și profesorii au libertatea să aleagă texte-suport în măsură să evidențieze noțiunile cuprinse la punctele 1.2.1 – 1.2.5 și 1.3.1 – 1.3.2. Aceste texte trebuie să respecte următoarele criterii: valoric-estetic, formativ, adecvare la vârsta elevilor.

2. Practica rațională și funcțională a limbii

2.1. *Comunicarea orală*

2.1.1. *Situația de comunicare*. Aplicații pentru înțelegerea noțiunilor de: emițător, receptor, mesaj, context, cod, canal. Situația de comunicare dialogată.

2.1.2. *Structurarea textului oral*

Ideea principală, ideea secundară. Planul simplu și planul dezvoltat de idei. Rezumatul oral.

*Constituenții textului oral. *Selectarea cuvintelor. *Organizarea propoziției și a frazei.

*Disponerea și funcționarea simultană a elementelor verbale și nonverbale (aplicativ).

Organizarea dialogului simplu. Formule elementare de menținere a dialogului.

*Se recomandă ca elevii, folosindu-și deprinderile de exprimare orală, să poată realiza următoarele **acte de vorbire**:

- identificarea unei persoane, a unui obiect, a unui grup de persoane sau de obiecte;
- adresarea către o persoană, salutul;
- formularea de întrebări;
- inițierea sau încheierea unui schimb verbal;
- susținerea unei discuții directe sau telefonice;
- cererea sau oferirea unei informații despre: identitatea, starea, ocupația, calitatea socială a unei persoane; forma, calitatea, utilitatea unor obiecte; mediul familial, mediul social al unei persoane; un orar, un itinerar, desfășurarea unei acțiuni;
- exprimarea acordului sau a dezacordului, a gusturilor, a punctelor de vedere în legătură cu un fapt sau o persoană;
- descrierea unui obiect sau a unui ansamblu de obiecte;
- prezentarea unei acțiuni sau a unei înlănțuiri de acțiuni.

2.2. Comunicarea scrisă

2.2.1. Procesul scrierii

Părțile componente ale unei compuneri (actualizare).

Așezarea corectă a textului în pagină. Elemente auxiliare în scriere (sublinieri, paranteze etc.).

Semnele de punctuație: punctul, virgula, două puncte, ghilimelele, linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării, cratima.

2.2.2. Contexte de realizare

Povestirea unor întâmplări reale sau imaginare.

Transformarea textului dialogat în text narativ. Aprecieri personale referitoare la textele literare studiate (referitoare la personaje, figuri de stil, moduri de expunere etc.).

Notițele. Lucrarea semestrială.

3. Elemente de construcție a comunicării

În toate clasele gimnaziului, modalitatea tradițională sau de altă natură, de ordonare, de combinare și de tratare didactică a unităților de conținut din acest capitol ține exclusiv de opțiunea autorului de manual și a profesorului. Se recomandă ca abordarea acestor aspecte să fie corelată cu studiul textului literar și nonliterar, inclusiv din punctul de vedere al valorilor stilistice, exigență absolut necesară, mai ales în cazul elementelor de lexic. Concepția pe care s-a întemeiat prezentul curriculum este că, în școală, predarea-învățarea va urmări „limba în funcțiune”, în variantele ei orală și scrisă, normată și literară, iar nu „limba ca sistem abstract”. Interesează *viziunea comunicativ-pragmatică* a prezentei programe, nu interesează *predarea în și pentru sine* a unor cunoștințe gramaticale, ci *abordarea funcțională și aplicativă* a acestora în calitatea lor de elemente care contribuie la structurarea unei comunicări corecte și eficiente. În acest sens, se recomandă, în toate cazurile, exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Se vor evidenția aspecte ținând de ortografie, de punctuație și de ortoepie în situațiile care impun o asemenea abordare. Se sugerează ca, în predarea problemelor noi, profesorul să se sprijine de fiecare dată pe actualizarea cunoștințelor asimilate anterior de către elevi, pornind de la un text, de la o situație concretă de comunicare, și nu de la noțiunile teoretice.

Începând cu anul școlar 2006-2007 se vor respecta normele prevăzute de DOOM, ediția a II-a.

3.1. Lexicul

Vocabularul limbii române.

Cuvântul – unitate de bază a vocabularului. Forma și conținutul. Cuvântul de bază. Cuvântul derivat. Rădăcina. Sufixe. Prefixele.

Sinonimele. Antonimele. Câmpuri lexico-semantice (aplicativ).

- 3.2. *Noțiuni de fonetică*. Sunetul și litera: corespondența dintre ele. Vocalele. Consoanele. Semivocalele. Grupurile de sunete (diftongul, triftongul). Hiatul. Silaba.
- 3.3. *Noțiuni elementare de sintaxă* (actualizarea cunoștințelor din ciclul primar). *Părțile gramaticii (morfologia și sintaxa). Propoziția și părțile de propoziție. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. Dezvoltarea unei propoziții simple. Propoziția afirmativă și propoziția negativă. Propoziția enunțiativă și propoziția interogativă. Fraza.
- 3.4. *Morfosintaxa*
- 3.4.1. *Verbul*.
Timpul, persoana, numărul (actualizare).
Modurile personale și modurile nepersonale (recunoaștere). Timpurile modului indicativ: prezent, imperfect, perfect compus, perfect simplu, mai-mult-ca-perfectul, viitorul I.
Verbele auxiliare: *a fi, a avea, a vrea*.
Funcția sintactică: predicatul (actualizare). Predicatul verbal. Predicatul nominal (verbul copulativ *a fi* și numele predicativ).
- 3.4.2. *Substantivul*.
Substantivele comune și substantivele proprii. Genul. Numărul. (actualizare)
Articolul. Articolul hotărât. Articolul nehotărât.
Cazurile substantivului
Nominativul. Funcții sintactice: subiect și nume predicativ.
Acuzativul. Prepoziția. Prepoziția simplă și compusă. Funcții sintactice: complement și atribut (fără precizarea felului).
Dativul. Funcții sintactice: complement (fără precizarea felului).
Genitivul. Articolul genitival (posesiv). Acordul în gen și în număr al articolului genitival cu substantivul determinat. Utilizarea corectă a substantivelor proprii în dativ-genitiv. Funcții sintactice: atribut (fără precizarea felului).
Vocativul.
- 3.4.3. *Substituți ai substantivului*
- 3.4.3.1. *Pronumele*
Pronumele personal: persoana, numărul, genul (actualizare). Formele accentuate și neaccentuate ale pronumelui personal. Funcțiile sintactice: subiect, atribut, complement.
Pronumele personal de politețe. *Formule reverențioase de adresare.
- 3.4.3.2. *Numeralul*
Numeralul cardinal. *Numeralul ordinal*. Funcții sintactice: subiect, atribut, complement.
- 3.4.4. *Determinanții substantivului*
Adjectivul
Adjectivul propriu-zis și adjectivul provenit din verb la participiu.
Adjectivele variabile și invariabile. Acordul cu substantivul în gen, număr și caz. Funcții sintactice: atribut și nume predicativ. Topica adjectivului.
- 3.4.5. *Părțile de vorbire neflexibile*
- 3.4.5.1. *Adverbul*
Adverbele de loc, de timp, de mod. Adverbele provenite din adjective. Funcția sintactică: complement.
- 3.4.5.2. *Interjecția*.
- 3.5. *Sintaxa propoziției*
- 3.5.1. *Predicatul*.
Predicatul verbal (exprimat numai prin verb la moduri personale)
Predicatul nominal (numai cu verbul copulativ *a fi*). Numele predicativ simplu și multiplu.
Valorile sintactice și semantice ale verbului *a fi*.
- 3.5.2. *Subiectul*
Subiectul exprimat (simplu și multiplu) și subiectul neexprimat (subînțeles și inclus). Părțile de vorbire prin care se exprimă subiectul (substantiv, pronume, numeral). Acordul predicatului cu subiectul în persoană și număr (actualizare).
- 3.5.3. *Atributul*
Elementele regente ale atributului.
- 3.5.4. *Complementul*

Elementele regente ale complementului (numai verbul).

- 3.6. *Sintaxa frazei*. Propoziția principală. Propoziția secundară. Fraza formată din propoziții principale și propoziții secundare. Elementele de relație în frază: conjuncțiile (simple și compuse). Coordonarea copulativă și prin juxtapunere. Subordonarea.

CLASA A VI-A**OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE****1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral**

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să distingă între informațiile esențiale și cele de detaliu, stabilind legături sau diferențieri între informațiile receptate	- activități de delimitare între informațiile esențiale și cele de detaliu în diverse mesaje orale; sesizarea informațiilor noi dintr-un text ascultat - exerciții de corelare a informațiilor receptate din diverse surse
1.2 să sesizeze sensul unităților lexicale noi în funcție de context	- exerciții de receptare corectă a structurii fonematice a unui cuvânt; identificarea formelor lexicale corecte/incorecte; exerciții de receptare auditivă a cuvintelor noi în texte literare și nonliterare; integrarea cuvintelor noi în serii sinonimice și antonimice; stabilirea sensului unui cuvânt necunoscut prin apel la context; sesizarea sensului omonimelor; identificarea arhaismelor și a regionalismelor în textele studiate și sesizarea rolului lor în construirea atmosferei locale sau de epocă, în caracterizarea personajelor etc.
1.3 să sesizeze abaterile de la normele gramaticale într-un mesaj oral	- exerciții de sesizare a structurii gramaticale (morfologice și sintactice) corecte sau incorecte în fluxul enunțurilor orale
1.4 să manifeste interes pentru mesajul ascultat și pentru partenerii de discuție	- exerciții de urmărire a unor dialoguri, de participare la realizarea lor și de formare/exersare a unui comportament comunicativ adecvat - activități de concentrare a atenției pe elementele importante ale textului oral de tip narativ, descriptiv și informativ

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să realizeze înlănțuirea clară și corectă a ideilor într-un monolog (narativ, descriptiv, informativ)	- exerciții orale de realizare a unui plan simplu și de dezvoltare a acestuia prin adăugarea ideilor secundare; exerciții de transfer comunicativ dinspre planul dezvoltat spre rezumat; rezumarea orală a unui text dat; alcătuirea unor texte orale narrative, descriptive și informative
2.2 să utilizeze relațiile de sinonimie, de antonimie, de omonimie în organizarea mesajului oral	- exerciții de determinare a sensurilor unor cuvinte și de explicare a semnificației acestora în contexte diferite; exerciții de utilizare, în contexte diverse, a achizițiilor lexicale noi; exerciții de utilizare a sinonimelor, a antonimelor, a omonimelor în contexte date; jocuri asociativ-verbale vizând alcătuirea unor familii lexicale sau a unor câmpuri lexico-semantice
2.3 să utilizeze categoriile gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții	- exerciții de construire corectă a propozițiilor simple și dezvoltate; construirea unor fraze prin utilizarea corectă a coordonării și a subordonării; folosirea corectă, într-un context dat, a categoriilor gramaticale specifice părților de vorbire flexibile

- 2.4 să-și adapteze vorbirea la situația concretă de dialog sau de monolog
- jocuri de rol cu folosirea dialogului pe diverse teme de interes, urmărind modalități de adaptare la interlocutor
 - exerciții de alcătuire a monologului oral (texte narative, descriptive, informative)
 - exerciții de pronunțare fluentă a unor secvențe semnificative ale mesajului oral, de reglare a tonului, a intonației, în funcție de starea de spirit (bucurie, surpriză, supărare); exerciții de comunicare orală cu scop declarat de informare, de luare de atitudine, de opinie; exerciții de susținere a unei conversații impuse sau propuse; formularea unor propuneri, prezentarea unor impresii, exprimarea acordului sau a dezacordului în fața unui auditoriu cunoscut; exerciții de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog cu diferite categorii de interlocutori cunoscuți
 - activități de exersare a dialogului/monologului de către elevii aparținând minorităților etnice, în situații concrete, care le-ar putea crea dificultăți de comunicare
- 2.5 să manifeste o atitudine favorabilă progresiei comunicării
- exerciții de susținere a unui schimb verbal într-o conversație de grup, utilizând corect limba literară, posibilitățile expresive ale limbii vorbite; adecvarea elementelor nonverbale, astfel încât să sprijine înțelegerea mesajelor transmise

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:

- 3.1 să deosebească elementele de ansamblu de cele de detaliu în cadrul textului citit

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de identificare a problemei principale abordate într-un text literar sau nonliterar (identificarea elementelor descrise și a trăsăturilor obiectelor descrise într-o descriere; identificarea acțiunii, a participanților la acțiune, a timpului și spațiului în care se petrec evenimentele într-o narațiune; identificarea ideilor esențiale dintr-un anunț sau dintr-o știre și sesizarea intenției comunicative din spatele acestora); *discuții privind rolul cuprinsului, al prefetei, postfetei și al notelor într-o carte, prin compararea unor volume diverse

- 3.2 să identifice modurile de expunere într-un text epic și procedeele de expresivitate artistică într-un text liric
- exerciții de identificare a caracteristicilor operelor epice (în proză sau versuri): narațiunea la persoana a III-a și la persoana I, subiectul operei literare, momentele subiectului, timpul și spațiul în narațiune, autor, narator, personaj; exerciții de sesizare a rolului dialogului și al descrierii într-o narațiune; sesizarea rolului descrierii în realizarea portretului și a tabloului; observarea rolului dialogului în caracterizarea personajelor; identificarea și comentarea rolului figurilor de stil învățate în diferite texte; identificarea tipurilor de rimă în catren (monorima, rima împerecheată, încrucișată, îmbrățișată) și a măsurii în textele în versuri
 - exerciții de diferențiere între o operă epică și una lirică, prin referire la textele studiate/citite; sesizarea unor trăsături ce particularizează pastelul, fabula și doina populară
 - exerciții de observare a modului de reflectare a realității în anunț, știre (prin comparație cu modul de reflectare a realității în textul literar)
- 3.3 să sesizeze valoarea expresivă a unităților lexicale în textele citite
- exerciții de identificare a unor expresii și a unor cuvinte noi într-un text citit; folosirea dicționarelor pentru căutarea cuvintelor noi; exerciții de evidențiere a rolului sinonimiei, al antonimiei și al omonimiei într-un text dat; recunoașterea sensurilor cuvintelor în contexte diferite și evaluarea expresivității formelor arhaice și regionale; recunoașterea mijloacelor de îmbogățire a vocabularului; gruparea cuvintelor din textele studiate în anumite câmpuri lexico-semantice, în vederea identificării ariilor semantice importante ale textelor studiate
- 3.4 să sesizeze organizarea morfologică și sintactică a textelor citite
- exerciții de identificare a categoriilor morfologice și a relațiilor sintactice, având rol în structurarea textului nonliterar și literar

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VI-a, elevul va fi capabil:

- 4.1 să redacteze texte cu destinații diverse
- 4.2 să utilizeze un lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VI-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de recunoaștere a destinației unui text; exerciții de selectare a informației solicitate; exerciții de structurare a detaliilor în jurul ideii principale; exerciții de redactare a unor scrisori și a unor anunțuri; exerciții de rezumare, în scris, a textelor citite; prezentarea unor informații privitoare la realitatea înconjurătoare; exerciții de relatare a unor fapte/ întâmplări; exerciții de motivare a opiniei, pornind de la diverse teme discutate în clasă/ aprecieri personale referitoare la textele epice și lirice studiate
- exerciții de povestire a unor texte narrative/filme văzute etc.; exerciții de redactare a unor descrieri de tip tablou și de tip portret
- exerciții de valorificare a posibilităților de exprimare nuanțată oferite de utilizarea sinonimelor, a antonimelor și a omonimelor adecvate în contexte date;
- jocuri de formare a unor cuvinte cu sufixe și prefixe, pornind de la rădăcina cuvântului

- 4.3 să înlănțuie corect frazele în textul redactat, utilizând corect semnele ortografice și de punctuație
- utilizarea corectă, în propoziție și în frază, a semnelor de punctuație (punctul, virgula, punctul și virgula, linia de dialog, linia de pauză) și a semnelor ortografice (cratima, punctul)
 - exerciții de aplicare a topicii normale în propoziție și în frază; exerciții de ortografiere a diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat; exerciții de aplicare a regulilor fonetice de despărțire în silabe a cuvintelor.
- 4.4 să alcătuiască rezumatul unui text literar sau nonliterar
- exerciții de identificare și ordonare a secvențelor narative dintr-un text dat, în vederea rezumării acestuia; exerciții de transformare a textului dialogat în text narativ
 - exerciții de rezumare a textelor narative
 - exerciții de povestire a unui film, a unei piese de teatru etc.

CONȚINUTURI

Unitățile de conținut tipărite cu litere aldine constituie noțiuni noi pentru clasa a VI-a.

1. *Lectura*

1.1. *Cartea - obiect cultural*. *Structura cărții: cuprins, prefață, postfață, note.

1.2. *Teoria literară*

1.2.1. *Structura operei literare*. Modurile de expunere. *Narațiunea* (autor, narator, personaj; narațiunea la persoana a III-a și narațiunea la persoana I; subiectul operei literare, momentele subiectului; timpul și spațiul în narațiune). *Descrierea* (portretul literar, tabloul). *Dialogul* (mijloc de caracterizare a personajelor).

1.2.2. *Figurile de stil* (actualizare). **Antiteza**.

1.2.3. *Versificația* (actualizare). **Tipuri de rimă** (monorima, rima împerecheată, rima încrucișată, rima îmbrățișată). **Măsura**.

1.3. *Textul*

1.3.1. *Texte literare* – populare și culte – aparținând diverselor genuri și specii. **Opera epică. Opera lirică**. Specii literare obligatorii: **pastelul, fabula, doina populară**.

1.3.2. *Texte nonliterare*: anunțul, știrea.

Se vor selecta **6-8 texte literare de bază**, destinate studiului aprofundat. Între acestea vor fi incluse în mod obligatoriu și fragmente din operele scriitorilor clasici ai literaturii române. Ele pot fi însoțite de scurte texte auxiliare (literare sau nonliterare, inclusiv contemporane). Se sugerează ca textul de bază să nu depășească, de regulă, două pagini. Din textele mai lungi pot fi oferite fragmente semnificative, lectura integrală urmând a constitui obiect al lecturii personale a elevilor. Autorii de manuale și profesorii au libertatea să aleagă texte-suport în măsură să evidențieze noțiunile cuprinse la punctele 1.2.1 – 1.2.3 și 1.3.1 – 1.3.2. Aceste texte trebuie să respecte următoarele criterii: valoric-estetic, formativ, adecvare la vârsta elevilor.

2. *Practica rațională și funcțională a limbii*

2.1. *Comunicarea orală*

2.1.1. *Structurarea textului oral*

Ordonarea ideilor în comunicare (actualizare).

2.1.2. *Textul dialogat și cel monologat*.

Organizarea replicilor într-un dialog complex. Adaptarea la interlocutor. *Modalități de conectare a elementelor nonverbale la cele verbale.

Monologul: text narativ, text descriptiv, text informativ. Rezumatul oral (actualizare).

*Se recomandă ca elevii să poată realiza următoarele **acte de vorbire**:

- identificarea sau diferențierea unui obiect de altul ori a unei persoane de alta;
- susținerea unui schimb verbal într-o conversație de grup;
- exprimarea gusturilor, expunerea unor opinii despre ceva sau cineva, stabilirea unei analogii, a unei comparații, exprimarea unei impresii personale;
- formularea unei propuneri, acceptarea ori refuzul unei propuneri;
- descrierea unui obiect sau a unei persoane (a unui loc);
- prezentarea unei acțiuni complexe.

2.2. *Comunicarea scrisă*

2.2.1. *Procesul scrierii*

Organizarea unui text în funcție de destinație (scrisoarea, anunțul).

Semnele de punctuație: **punctul și virgula**, linia de dialog și **linia de pauză**. *Semnele ortografice*: cratima, **punctul ca semn ortografic**.

2.2.2. *Contextele de realizare*

Relatarea. *Oferirea de informații privind diverse aspecte ale realității înconjurătoare.

Motivarea unei opinii privitoare la textele studiate sau la fapte/persoane din realitate.

Descrierea de tip tablou, de tip portret. Povestirea.

Rezumatul. Aprecieri personale referitoare la textele epice și lirice studiate.

3. *Elemente de construcție a comunicării*

În toate clasele gimnaziului, modalitatea tradițională sau de altă natură, de ordonare, de combinare și de tratare didactică a unităților de conținut din acest capitol ține exclusiv de opțiunea autorului de manual și a profesorului. Se recomandă ca abordarea acestor aspecte să fie corelată cu studiul textului nonliterar și literar, inclusiv din punctul de vedere al valorilor stilistice, exigență absolut necesară, mai ales în cazul elementelor de lexic. Concepția pe care s-a întemeiat prezentul curriculum este că, în școală, predarea-învățarea va urmări „limba în funcțiune”, în variantele ei orală și scrisă, normată și literară, iar nu „limba ca sistem abstract”.

Interesează *viziunea comunicativ-pragmatică* a prezentei programe, nu *predarea în și pentru sine* a unor „cunoștințe gramaticale”, ci *abordarea funcțională și aplicativă* a acestora în calitatea lor de elemente care contribuie la structurarea unei comunicări corecte și eficiente. În acest sens, se recomandă, în toate cazurile, exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Se vor evidenția aspecte ținând de ortografie, de punctuație și de ortoepie, în situațiile care impun o asemenea abordare. Se sugerează ca, în prezentarea problemelor noi, profesorul să se sprijine de fiecare dată pe actualizarea cunoștințelor asimilate anterior de către elevi, pornind de la un text, de la o situație concretă de comunicare, și nu de la noțiunile teoretice.

Dimensiunea stilistică a faptelor de limbă se preconizează a fi tratată la secțiunea consacrată studiului textelor literare și de câte ori profesorul găsește soluția practică cea mai eficientă.

Începând cu anul școlar 2006-2007 se vor respecta normele prevăzute de DOOM, ediția a II-a.

3.1. *Lexicul* (actualizare)

Noțiunea de vocabular.

Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului.

a. *Derivarea* (actualizare).

Sufixarea. **Sufixele diminutive și sufixele augmentative.**

Prefixarea.

b. *Compunerea*.

Compunerea prin alăturare, subordonare¹ și abreviere.

¹ Prin compunere prin subordonare se înțelege: 1. Subordonarea atributivă: a) substantiv + adjectiv; *botgros, coate-goale, vorbă-lungă, acid clorhidric, Almașul-Mare* ș.a. b) adjectiv + substantiv (în unele formații mai vechi): *bună-credință, bună-cuviință, bunăvoință, rea-credință, rea-voință* etc.; c) substantiv + substantiv în genitiv: *Calea Laptelui, ciuboșica cucului, gura-leului, floarea-soarelui, ochiul-boului, Gura Ocișei, Neagra Șarului [...], Delta Dunării* ș.a.; d) substantiv + substantiv cu prepoziție: *apă de plumb, bou de baltă, floare-de-colț, Roșiori de Vede, Baia*

c. *Schimbarea valorii gramaticale* (conversiunea).

Substantive provenite din alte părți de vorbire. Adjective provenite din verbe la participiu.

Adverbe provenite din adjective și din substantive.

Familia lexicală (derivate, compuse, cuvinte obținute prin schimbarea valorii gramaticale).

Câmpurile lexico-semantice (aplicativ).

Sinonimele (actualizare). Antonimele (actualizare).

Omonimele (omofone și omografe).

Arhaismele și regionalismele.

3.2. *Noțiuni de fonetică* (actualizare). Regulile de despărțire a cuvintelor în silabe. Ortografia pentru despărțirea în silabe (inclusiv folosirea cratimei și a apostrofului).

3.3. *Noțiuni de sintaxă* (actualizare). Felul propozițiilor. Fraza. **Propoziția regentă. Elementul regent.** Coordonarea și subordonarea.

3.4. *Morfosintaxa.*

3.4.1. *Verbul* – (actualizare). *Verbele predicative și verbele nepredicative: copulative* (numai *a fi, a deveni*) și *auxiliare.*

Modurile personale: indicativ, **imperativ, conjunctiv, condițional-optativ. Timpuri.**

Modurile nepersonale: **infinitiv, gerunziu, participiu, supin.**

3.4.2. *Substantivul* (actualizare).

Substantivele defective de singular sau de plural. Substantivele colective. Cazurile și funcțiile sintactice ale substantivului.

3.4.3. *Substituți ai substantivului*

3.4.3.1. *Pronumele*

Pronumele personal.

Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

3.4.3.2. *Numeralul* (actualizare). **Valoarea substantivală și adjectivală a numeralului.**

Numeralul cardinal și numeralul ordinal. Funcții sintactice.

3.4.4. *Determinanții substantivului*

Adjectivul (actualizare). Formele flexionare. **Articolul demonstrativ (adjectival). Gradele de comparație.** Funcții sintactice.

3.4.5. *Părțile de vorbire neflexionare*

3.4.5.1. *Adverbul* (actualizare). **Gradele de comparație.** Funcțiile sintactice: complement circumstanțial de loc, de timp, de mod, **atribut adverbial.**

3.4.5.2. *Prepoziția* (actualizare). **Regimul cazual.**

3.4.5.3. *Conjuncția* (actualizare).

Exerciții de folosire corectă a adverbului, a prepoziției și a conjuncției.

3.4.5.4. *Interjecția* (actualizare). **Interjecții predicative.**

3.5. *Sintaxa propoziției* (actualizare).

3.5.1. *Predicatul. Predicatul verbal și predicatul nominal* (numai cu verbele copulative *a fi și a deveni*).

3.5.2. *Subiectul*

Subiectul exprimat și subiectul neexprimat (subînțeles și inclus).

de Aramă etc.; 2. Subordonare completivă (rezultatul unor izolări): *flurieră-vânt, încurcă-lume, pierde-vară, zgârie-brânză, ducă-se pe pustii*; 3. Subordonare față de un adjectiv, având ca rezultat un alt adjectiv: a) adjectiv nume de culoare combinat cu determinanții *deschis, închis: roșu închis/deschis*; două adjective nume de culoare: *galben-portocaliu, galben-verzui*; c) adjectiv verbal precedat de un circumstanțial: *bine-credincios, bine-venit, clar-văzător*; 4. Subordonarea eterogenă prin care se formează numeralele: a) subordonarea circumstanțială de la 11 la 19: *doisprezece (doi „peste“ zece)*; subordonarea atributivă de la 20 la 90, unde numerele ca 2, 3, 4 sunt atributele lui zece (22, 23, 24 etc.). (cf. art. *Compunere*, semnat de Angela Bidu-Vrânceanu, în *Dicționar de științe ale limbii*, Editura Nemira, 2001, p. 124-125).

Acordul predicatului cu subiectul.

3.5.3. *Atributul* (actualizare). **Atributul adjectival. Atributul substantival. Atributul pronominal. Atributul adverbial.**

3.5.4. *Complementul* (actualizare). **Complementele circumstanțiale. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. Complementele necircumstanțiale. Complementul direct. Complementul indirect.**

CLASA A VII-A**OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE****1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral**

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să înțeleagă semnificația generală a unui mesaj oral	- exerciții de identificare a cuvintelor-cheie dintr-un mesaj oral; exerciții de identificare a elementelor esențiale ale dialogului (intenție, parteneri, situație de comunicare), pentru a putea ajunge la o bună înțelegere a celor comunicate
1.2 să sesizeze modalitățile de organizare a secvențelor textuale ale unui mesaj oral	- exerciții de identificare a unor modalități specifice de inițiere, menținere și încheiere a dialogului; exerciții de sesizare a unor argumente/ contraargumente într-un mesaj oral; exerciții de comparare a naturii formale sau informale a dialogului
1.3 să integreze categoriile semantice în structuri lexicale proprii	- exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt într-un context dat; exerciții de sesizare a relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie într-o comunicare orală; exerciții de sesizare a unor calambururi, jocuri de cuvinte; jocuri didactice vizând categoriile semantice, rebusuri; exerciții de stabilire a sensului unor cuvinte prin selectarea corectă a acestuia dintr-o serie dată; descifrarea sensurilor unor cuvinte din texte diferite
1.4 să sesizeze abaterile de la normele limbii literare într-un mesaj ascultat	- exerciții de sesizare a construcțiilor pleonastice și a atracției paronimice; exerciții de identificare a formei corecte a cuvintelor; exerciții de sesizare a dezacordurilor gramaticale; exerciții de sesizare a construcțiilor pleonastice și a atracțiilor paronimice; sesizarea nedublării complementului direct și indirect
1.5 să acorde interlocutorilor șanse de a-și exprima opiniile	- activități de rezolvare a unor sarcini în grup; discuții de confruntare a opiniilor; ascultarea argumentelor/ contraargumentelor formulate într-o discuție de partenerii de comunicare

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să asigure coerența ideilor exprimate într-un mesaj oral	- exerciții de formulare a ideii principale și a detaliilor aferente; exerciții de relaționare a ideilor principale cu ideile secundare; exerciții de construire a unor texte de tip narativ, descriptiv și informativ; exerciții de rezumare a unui text
2.2 să valorifice categoriile semantice învățate, în contexte diferite	- exerciții de comparare a sensurilor unor cuvinte în contexte diferite; exerciții de utilizare corectă, în context, a paronimelor; exerciții de corectare a unor construcții pleonastice; exerciții de utilizare a antonimelor, sinonimelor, omonimelor și a cuvintelor polisemantice în contexte diferite

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.3 să respecte normele morfosintactice în propoziții și în fraze	- exerciții de utilizare corectă a părților de vorbire flexibile și neflexibile învățate; exerciții de construire corectă a unor enunțuri din punct de vedere sintactic; exerciții de construire a unui monolog sau a unui dialog; exerciții de descriere a unor obiecte, a unor tablouri din natură, a unor fenomene; exerciții de construire a unor narațiuni simple; exerciții de utilizare expresivă a limbii
2.4 să-și adapteze vorbirea la situațiile speciale sau neprevăzute de dialog sau monolog	- exerciții de corectare a exprimării pleonastice; exerciții de utilizare a paronimelor
2.5 să manifeste spirit de cooperare în interacțiunile de grup	- exerciții de comunicare în perechi și în grup; exerciții de adaptare a comportamentului verbal și nonverbal la o situație de comunicare inedită; jocuri de rol vizând exersarea dialogului formal și informal; exerciții de continuare a unui dialog cu început dat; exerciții de exprimare a opiniilor; exerciții de utilizare a elementelor nonverbale într-un dialog
	- activități de rezolvare a unor sarcini în grup; discuții de confruntare a opiniilor; exersarea unei atitudini constructive, de colaborare, pentru realizarea sarcinilor și pentru formularea în comun a ideilor

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1 să citească o varietate de texte literare sau nonliterare, demonstrând înțelegerea sensului acestora	- exerciții de identificare a diferențelor dintre textele literare și nonliterare; lectura unor texte diverse, cu scopul de a înțelege semnificațiile acestora și de a putea comenta sensul lor global; exerciții de identificare a structurii textelor epice și lirice
3.2 să recunoască modalitățile specifice de organizare a textului epic și procedeele de expresivitate în textul liric	- exerciții de identificare a trăsăturilor specifice celor două genuri în textele literare studiate (epic și liric); exerciții de identificare și de interpretare a unor procedee de expresivitate artistică (epitet, comparație, metaforă, repetiție, enumerație, antiteză, hiperbolă)
3.3 să sesizeze corectitudinea și valoarea expresivă a categoriilor gramaticale și lexicale învățate, într-un text citit	- exerciții de sesizare a rolului utilizării categoriilor morfologice și sintactice într-un text; exerciții de sesizare a schimbării semnificației unor cuvinte în funcție de contextul în care apar; exerciții de stabilire a relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie și polisemie într-un text dat

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
4.1 să-și exprime, în scris, opinii și atitudini	- exerciții de redactare nuanțată în raport cu structura și motivațiile personale; exerciții de descriere a unor personaje sau persoane considerate drept modele și de motivare a opțiunilor

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
4.2 să utilizeze corect și nuanțat categoriile semantice învățate	- exerciții de utilizare în contexte diferite a semnificației omonimelor și a paronimelor; exerciții de utilizare a sinonimelor în scopul evitării repetițiilor
4.3 să organizeze secvențele textuale în funcție de o cerință specifică	- exerciții de structurare a unui text în secvențe distincte în funcție de tipul acestuia (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea unor secvențe din textele studiate sau a titlului unor texte) - scrierea unor compuneri narative, descriptive, informative; *prezentarea unor evenimente culturale; exerciții de redactare a unei cereri în diverse scopuri - exerciții de construire a unor texte destinate prezentării unui auditoriu; exerciții de dispunere în pagină a diverselor texte; exerciții de scriere îngrijită, lizibilă și corectă
4.4 să utilizeze corect flexiunea nominală și verbală în textul scris, utilizând corect semnele ortografice și de punctuație	- exerciții de utilizare corectă a părților de vorbire flexibile și neflexibile; exerciții de construire corectă și expresivă a unui text din punct de vedere sintactic; exerciții de utilizare adecvată a formelor verbale în raport cu cronologia faptelor relatate; exerciții de utilizare a conectorilor adecvați la nivelul propoziției și al frazei; exerciții de folosire a unor grupuri verbale și nominale pentru a spori expresivitatea comunicării; exerciții de ortografiere a unor structuri verbale și nominale
4.5 să folosească modalități variate pentru realizarea expresivității textului	- exerciții de realizare a unor descrieri prin ordonarea detaliilor în funcție de propriile percepții/propria imaginație; exerciții de redactare a unor texte narative, descriptive și dialogate, în care să valorifice categoriile semantice învățate; exerciții de construire a unor scurte povestiri; exerciții de redactare a unei expuneri pentru prezentarea în public în diverse împrejurări; exerciții de rezumare și de caracterizare a personajelor

CONȚINUTURI

Unitățile de conținut tipărite cu litere aldine constituie noțiuni noi pentru
clasa a VII-a.

1. *Lectura*

1.1. Cartea - obiect cultural. Editura*. Colecția*. Asteriscul*. Subsolutul de pagină*.

1.2. Teoria literară

1.2.1. *Structura operei literare*. Structuri în textele epice (***procedee de legare a secvențelor**, timp, spațiu, **modalități de caracterizare a personajelor**) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta).

1.2.2. *Figurile de stil*. **Repetiția fonetică (aliterația)**. **Metafora**. **Hiperbola**.

1.2.3. *Versificația*. Tipuri de rimă. **Ritmul**. **Piciorul metric (bisilabic)**. **Tipuri de ritm (iambic și trohaic)**.

1.2.4. *Genuri și specii*. Genurile epic și liric. Specii literare obligatorii: **nuvela, imnul**.

1.3. *Textul*

1.3.1. *Texte literare* - populare și culte - aparținând diverselor genuri și specii.

* Conținuturile marcate cu asterisc sunt facultative.

1.3.2. *Texte nonliterare*: mersul trenurilor, *programul de spectacol.

Se vor selecta **6-8 texte literare de bază**, destinate studiului aprofundat. Între acestea vor fi incluse în mod obligatoriu și fragmente din operele scriitorilor clasici ai literaturii române. Ele pot fi însoțite de scurte texte auxiliare (literare sau nonliterare, inclusiv contemporane). Autorii de manuale sau profesorii au libertatea să aleagă texte-suport în măsură să evidențieze noțiunile cuprinse la punctele 1.2.2 – 1.2.5 și 1.3.1. și 1.3.2. Aceste texte trebuie să respecte următoarele criterii: valoric-estetic, formativ, adecvare la vârstă.

2. Practica rațională și funcțională a limbii

2.1. Comunicarea orală

2.1.1. *Structurarea textului oral. Textul dialogat și cel monologat. Adecvarea elementelor nonverbale la mesaj. Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor.*

2.1.2. *Situația de comunicare.* Situația de comunicare dialogată și monologată (actualizare). Rezumatul oral (actualizare).

***Dialogul formal și dialogul informal.**

*Se recomandă ca elevii să poată realiza următoarele **acte de vorbire**:

- susținerea unei conversații (direct sau telefonic);
- prezentarea unor lucrări / materiale / activități realizate individual sau în echipă;
- formularea de argumente sau contraargumente într-o discuție;
- stabilirea de comparații sau de analogii;
- formularea unei opinii.

2.2. Scrierea

2.2.1. *Procesul scrierii.* Alcătuirea planului unei lucrări pe o temă dată. **Organizarea și reorganizarea unui text propriu. Cererea.**

2.2.2. *Contexte și forme de realizare*

Fișa de lectură. *Prezentarea unui eveniment cultural (lansare de carte, vernisaj al unei expoziții, premiera unui spectacol de teatru, festivități de premiere etc.).

Descrierea unor personaje sau persoane considerate drept modele și motivarea opțiunilor.

Compuneri narative, descriptive și informative; inserarea dialogului în compuneri.

Comentarea unor secvențe din textele studiate; comentarea **semnificațiilor titlului**; rezumatul scris (actualizare), **caracterizare de personaj.**

În toate clasele gimnaziului, modalitatea tradițională sau de altă natură, de ordonare, de combinare și de tratare didactică a unităților de conținut din acest capitol ține exclusiv de opțiunea autorului de manual și a profesorului. Se recomandă ca abordarea acestor aspecte să fie corelată cu studiul textului literar și nonliterar, inclusiv din punctul de vedere al valorilor stilistice, exigență absolut necesară, mai ales în cazul elementelor de lexic. Concepția pe care s-a întemeiat prezentul curriculum este că, în școală, predarea-învățarea va urmări „limba în funcțiune”, în variantele ei orală și scrisă, normată și literară, iar nu „limba ca sistem abstract”.

Interesează *viziunea comunicativ-pragmatică* a prezentei programe, nu *predarea în și pentru sine* a unor „cunoștințe gramaticale”, ci *abordarea funcțională și aplicativă* a acestora, în calitatea lor de elemente care contribuie la structurarea unei comunicări corecte și eficiente. În acest sens, se recomandă, în toate cazurile, exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Se vor evidenția aspecte ținând de ortografie, de punctuație și de ortoepie, în situațiile care impun o asemenea abordare. Se sugerează ca, în prezentarea problemelor noi, profesorul să actualizeze cunoștințele asimilate anterior de către elevi având ca bază texte ilustrând limba română contemporană, pornind de la un text, de la o situație concretă de comunicare, și nu de la noțiunile teoretice.

Dimensiunea stilistică a faptelor de limbă se preconizează a fi tratată la secțiunea consacrată studiului textelor literare și de câte ori profesorul găsește soluția practică cea mai eficientă.

Începând cu anul școlar 2006-2007 se vor respecta normele prevăzute de DOOM, ediția a II-a.

3. Elemente de construcție a comunicării

3.1. Noțiuni de sintaxă

Raporturile de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază.

3.2. Lexicul

Sensul cuvintelor în context.

Mijloacele de îmbogățire a vocabularului.(actualizare)
 Derivarea (actualizare). Serii derivate (aplicativ).
 Compunerea (actualizare).
 Schimbarea valorii gramaticale sau conversiunea (actualizare).

Împrumuturile.

Pleonasmul.

Paronimele.

Categorii semantice (actualizare). Sinonime. Antonime. Omonime (doar omofonele).

Cuvintele polisemantice. Polisemia și omonimia: asemănări și deosebiri.

***Unități frazeologice.**

3.3. *Noțiuni de fonetică* (actualizare).

Folosirea corectă a accentului în limba română. *Nume proprii greșit accentuate.

3.4. *Morfosintaxa*

3.4.1. *Verbul* (actualizare). Alte verbe copulative: ***a ajunge, a ieși, a se face, a rămâne, a însemna, a părea.***

Diatezele: activă, pasivă (complementul de agent), reflexivă (pronumele reflexiv – marcă a diatezei).

Modurile. Timpurile. Persoana. Numărul (actualizare).

Valori expresive ale verbului în diferite contexte (aplicativ).

Verbele personale și verbele impersonale. Propoziția fără subiect.

Locuțiunea verbală.

Funcțiile sintactice ale verbului și ale locuțiunii verbale la moduri personale (predicat verbal, predicat nominal), **la moduri nepersonale (subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complemente circumstanțiale, atribut verbal).**

3.4.2. *Substantivul* (actualizare).

Locuțiunea substantivală. Funcțiile sintactice ale substantivului și ale locuțiunii substantivale (subiect, complement direct, complement indirect, complemente circumstanțiale de de loc, de timp, de mod, **atribut substantival genitival, prepozițional, apozițional**)

3.4.3. *Substituți ai substantivului.*

3.4.3.1. *Pronumele* (actualizare)

Pronumele personal, posesiv, demonstrativ. Forme și cazuri.

Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal negativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal interogativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Pronumele și adjectivul pronominal relativ. Pronumele relativ compus *ceea ce*.

Acordul pronumelui relativ. Forme, cazuri și funcții sintactice.

Adjectivul pronominal de întărire (exerciții de acord).

Funcții sintactice ale pronumelor (subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de loc, de timp și de mod, **atribut pronominal genitival și atribut pronominal prepozițional**).

3.4.3.2. *Numeralul* (actualizare). ***Alte tipuri de numerale.** Funcțiile sintactice ale numeralului.

3.4.4. *Determinanții substantivului*

Adjectivul (actualizare).

***Mijloacele expresive de redare a superlativului absolut în limba română actuală.**

Locuțiunea adjectivală. Funcțiile sintactice ale adjectivului și ale locuțiunii adjectivale (atribut adjectival, nume predicativ).

3.4.5. *Părțile de vorbire neflexibile.*

3.4.5.1. *Adverbul* (actualizare).

Adverbele interogative, relative, *nehotărâte.

Locuțiunea adverbială.

Adverbele predicative și locuțiunile adverbiale predicative.

Funcțiile sintactice ale adverbului și ale locuțiunii adverbiale (complement circumstanțial de mod, de timp, de loc, atribut adverbial, **predicat verbal, nume predicativ.**) **Adverbe fără funcție sintactică.**

3.4.5.2. *Prepoziția* (actualizare).

Locuțiunea prepozițională. Regimul casual.

3.4.5.3. *Conjuncția* (actualizare). Conjuncțiile și **locuțiunile conjuncționale coordonatoare și subordonatoare.**

3.4.5.4. *Interjecția* (actualizare)

CLASA A VIII-A**OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE****1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral**

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
1.1 să înțeleagă semnificația generală a mesajului oral, sesizând progresia și coerența ideilor exprimate	- exerciții de identificare a cuvintelor-cheie într-un mesaj oral; ascultarea atentă a unui mesaj oral aparținând diverselor stiluri funcționale: artistic, publicistic, colocvial etc.
1.2 să sesizeze semnificația îmbinării elementelor verbale cu cele nonverbale (gest, mimică etc.) într-un text oral	- exerciții de decodare a unor elemente nonverbale care însoțesc mesajele orale; sesizarea rolului folosirii elementelor nonverbale în comunicare, în cadrul unui discurs oral cotidian sau în cadrul unor replici ale unor personaje într-un spectacol de teatru
1.3 să sesizeze adecvarea elementelor lexicale utilizate la scopul mesajului ascultat	- exerciții de sesizare a unor greșeli lexicale în comunicare; identificarea împrumuturilor în mesajele orale ascultate
1.4 să sesizeze particularitățile lexicogramaticale ale unui mesaj ascultat	- exerciții de identificare a abaterilor de la normele limbii literare; identificarea particularităților vorbirii regionale; identificarea categoriilor gramaticale învățate; observarea relațiilor sintactice într-o propoziție sau într-o frază, în funcție de intenționalitatea comunicării
1.5 să manifeste toleranță față de opiniile diferite exprimate de interlocutori și să ia o atitudine critică față de argumentele ascultate	- exerciții de ascultare atentă a interlocutorilor în cadrul lucrului în echipă; exerciții de ierarhizare a ideilor receptate; exerciții de receptare și de reținere a ideilor și a argumentelor dintr-o expunere sau dintr-un monolog - exerciții de conștientizare a poziției proprii de intrare sau de ieșire din dialog; sesizarea inventarului de probleme, de idei, de cuvinte într-un dialog

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.1 să construiască un discurs oral pe o temă dată	- exerciții de formulare a ideilor pornind de la o temă dată; construirea unei expuneri în care să-și exprime opinia despre un anumit fapt; prezentarea unor puncte de vedere personale într-un dialog; exerciții de structurare a unui dialog pe o temă dată; caracterizare a unui personaj, exerciții de rezumare, prezentarea unor trăsături ale textelor studiate, ilustrative pentru genurile și speciile studiate; prezentarea unor produse realizate individual sau în echipă; dezvoltarea unui enunț sau a unui cuvânt într-o secvență textuală orală; exerciții de argumentare orală a unor puncte de vedere

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
2.2 să utilizeze în mod nuanțat categoriile lexicale într-un mesaj oral	- exerciții de utilizare corectă a neologismelor în contexte diverse; delimitarea sensului propriu de sensul figurat al unui cuvânt, a sensului propriu de bază de cele secundare, în vederea folosirii adecvate a cuvintelor în diverse contexte; utilizarea adecvată, în context, a sinonimelor, a antonimelor, a omonimelor, a cuvintelor polisemantice; exerciții de corectare a construcțiilor pleonastice; corectarea greșelilor determinate de atracția paronimică
2.3 să utilizeze corect relațiile sintactice în textele orale proprii	- exerciții de relaționare a părților de propoziție în propoziții și a propozițiilor în fraze, în funcție de intenționalitatea comunicării; evidențierea rolului elementelor de legătură în frază; contragerea unor propoziții în părțile de propoziție corespunzătoare sau expansiunea unor părți de propoziție în propozițiile corespunzătoare
2.4 să îmbine corect elementele verbale cu cele nonverbale în cadrul mesajului oral	- exerciții de prezentare orală pe o temă dată, în funcție de situația de comunicare; exerciții de îmbinare a elementelor verbale cu cele nonverbale în monolog și dialog - *exerciții de îmbinare a elementelor verbale, nonverbale și paraverbale în monolog și în dialog
2.5 să capteze și să mențină atenția interlocutorului prin modul de prezentare a mesajului	- exerciții de prezentare orală, cu folosirea unor tehnici variate de captare și menținere a atenției publicului / interlocutorilor (introducere în temă prin propunerea unei idei surprinzătoare, exersarea contactului vizual cu interlocutorii, exerciții de folosire a unor elemente nonverbale care să sublinieze ideile exprimate verbal)

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:</i>
3.1 să dovedească înțelegerea unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	- exerciții de identificare a modurilor de expunere; exerciții de identificare a ordinii logice și cronologice a ideilor / întâmplărilor dintr-un text; exerciții de identificare și interpretare a unor procedee de expresivitate artistică în textele studiate; exerciții de recunoaștere și de interpretare a sensului figurat al unor cuvinte într-un context dat;
3.2 să sesizeze valoarea expresivă a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate	- exerciții de interpretare a expresivității părților de propoziție și a propozițiilor într-un text dat; exerciții de comentare a rolului arhaismelor, a regionalismelor și a neologismelor; exerciții de recunoaștere a cuvintelor derivate, compuse sau obținute prin conversiune; exerciții de recunoaștere a categoriilor semantice studiate; exerciții de identificare a rolului părților de propoziție și a propozițiilor în funcție de intenția și specificul comunicării într-un text dat; exerciții de comentare a textului literar, pornind de la elemente de limbă și de stil

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 3.3 să identifice valori etice și culturale într-un text, exprimându-și impresiile și preferințele

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de identificare și de comentare a elementelor etice și culturale dintr-un text și de exprimare a propriei atitudini față de ele.

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă**Obiective de referință**

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 4.1 să redacteze texte diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă
- 4.2 să utilizeze în redactarea unui text propriu cunoștințele de morfo-sintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație
- 4.3 să redacteze un text argumentativ

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de exprimare în scris a propriilor sentimente, cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; exerciții de evidențiere a trăsăturilor unui obiect (peisaj, operă de artă, persoană), prin utilizarea resurselor expresive ale limbii într-o descriere / într-un portret; organizarea planului unei lucrări pe o temă dată; exerciții de caracterizare a unui personaj, exerciții de rezumare; redactări vizând ilustrarea unor trăsături ale genurilor și ale speciilor studiate
- exerciții de utilizare corectă a categoriilor sintactice (părți de propoziție și propoziții) studiate în redactarea unui text, în funcție de intenționalitatea comunicării; exerciții de aplicare corectă a semnelor de punctuație la nivelul frazei (coordonare, subordonare, incidență); exerciții de realizare a expresivității cu ajutorul semnelor de punctuație; exerciții morfo-sintactice de exprimare scrisă corectă;
- exerciții de structurare a textului argumentativ (stabilirea problemei, dezvoltarea argumentelor, concluzia), pornind de la diverse teme (dezbateri actuale pe teme de interes pentru elevi; motivarea preferințelor și a opiniilor)

CONȚINUTURI

Unitățile de conținut care sunt tipărite cu aldine constituie noțiuni noi pentru clasa a VIII-a.

1. Lectura

1.1. *Cartea - obiect cultural* (actualizare).

1.2. *Teoria literară*

1.2.1. *Structurarea operei literare*. Actualizarea - prin investigarea unor texte literare - a cunoștințelor referitoare la structura textelor narative (logica acțiunii, timpul, spațiul narațiunii). Relațiile dintre personaje. Caracterizarea personajelor. Actualizarea, prin investigarea unor texte literare, a structurii textelor lirice. **Eul liric**.

1.2.3. *Figurile de stil* (actualizare). **Alegoria**.

1.2.4. *Versificația*. Măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa (actualizare). ***Versul liber**.

1.2.5. *Genuri și specii*. Genurile epic, liric și dramatic. **Opera dramatică: trăsături generale; lectură de text și vizionare de spectacol**. Specii literare obligatorii: **balada populară, romanul** (fragment). ***Scrieri SF**.

1.3 *Textul*

1.3.1 *Texte literare* - populare și culte - aparținând diverselor genuri și specii.

1.3.2 *Texte nonliterare*: texte publicitare, *ziarul/revista, anecdota, gluma.

Se vor selecta **5-7 texte literare de bază**, destinate studiului aprofundat. Între acestea vor fi

incluse în mod obligatoriu și fragmente din operele scriitorilor clasici ai literaturii române. Ele pot fi însoțite de scurte texte auxiliare (literare sau nonliterare, inclusiv contemporane). Autorii de manuale sau profesorii au libertatea să aleagă texte-suport în măsură să evidențieze noțiunile cuprinse la punctele 1.2.2 – 1.2.5 și 1.3.1. și 1.3.2. Aceste texte trebuie să respecte următoarele criterii: valoric-estetic, formativ, adecvare la vârstă.

2. *Practica rațională și funcțională a limbii*

2.1. *Comunicarea orală*

Situația de comunicare monologată și dialogată (actualizare). Monologul: text narativ, text descriptiv, text informativ, **text argumentativ (argumentarea / susținerea opiniilor și a preferințelor)**. Rezumatul oral (actualizare).

*Se recomandă ca elevii, folosindu-și deprinderile de exprimare orală, să poată realiza următoarele acte de vorbire:

- susținerea argumentată a unui schimb verbal direct;
- exprimarea sau acceptarea de opinii diferite;
- exprimarea și motivarea unei atitudini / reacții;
- prezentarea unor produse realizate individual sau în echipă.

2.2. *Scrierea (actualizare)*

Comentarea unor secvențe din operele studiate sau din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date. *Conspectul.

Textul argumentativ (susținerea preferințelor și a opiniilor).

În toate clasele gimnaziului, modalitatea tradițională sau de altă natură, de ordonare, de combinare și de tratare didactică a unităților de conținut din acest capitol ține exclusiv de opțiunea autorului de manual și a profesorilor. Se recomandă ca abordarea acestor aspecte să fie corelată cu studiul textului literar și nonliterar, inclusiv din punctul de vedere al valorilor stilistice, exigență absolut necesară, mai ales în cazul elementelor de lexic. Concepția pe care s-a întemeiat prezentul curriculum este că, în școală, predarea-învățarea va urmări „limba în funcțiune”, în variantele ei orală și scrisă, normată și literară, iar nu „limba ca sistem abstract”.

Interesează *viziunea comunicativ-pragmatică* a prezentei programe, nu *predarea în și pentru sine* a unor „cunoștințe gramaticale”, ci *abordarea funcțională și aplicativă* a acestora, în calitatea lor de elemente care contribuie la structurarea unei comunicări corecte și eficiente. În acest sens, se recomandă, în toate cazurile, exerciții de tip analitic (de recunoaștere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) și de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție). Se vor evidenția aspecte ținând de ortografie, de punctuație și de ortoepie, în situațiile care impun o asemenea abordare. Se sugerează ca, în prezentarea problemelor noi, profesorul să actualizeze cunoștințelor asimilate anterior de către elevi, având ca bază texte ilustrând limba română contemporană și situații de comunicare reală.

Dimensiunea stilistică a faptelor de limbă se preconizează a fi tratată la secțiunea consacrată studiului textelor literare și de câte ori profesorul găsește soluția practică cea mai eficientă.

Începând cu anul școlar 2006-2007 se vor respecta normele prevăzute de DOOM, ediția a II-a.

3. *Elemente de construcție a comunicării*

3.1. *Noțiuni de sintaxă. Enunțul. Fraza. Relațiile sintactice în propoziție și în frază (actualizare).*

Cuvintele și construcțiile incidente. Punctuația lor.

3.2. *Lexicul (actualizare)*

Vocabularul fundamental și masa vocabularului. Dinamica vocabularului.

Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (actualizare). Familia de cuvinte (actualizare).

Prefixoidele*. Sufixoidele* (ambele pe bază de aplicații)².

² Prefixoid – element formativ asemănător cu prefixele recente, care, așezat înaintea morfemului independent sau a rădăcinii, dă naștere unor cuvinte noi prin schimbarea sensului lexical. Prefixoidele apar în română mai ales în formații care au model străin. Sufixoid – element formativ (prezent în împrumuturi sau în formații după model străin) care dă impresia unui sufix și apare numai în termeni aparținând limbajelor specializate (cf. art. *Prefixoid* și *Sufixoid*, semnate de Angela Bidu-Vrâncianu, în *Dicționar de științe ale limbii*, Editura Nemira, 2001, p. 401, 519).

Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile lexicale. **Neologismele. Evitarea greșelilor în utilizarea neologismelor.**

Cuvântul și contextul. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat.

Categoriile semantice. Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Cuvintele polisemantice (actualizare).

Paronimele. Pleonasmul.

3.3. *Noțiuni de fonetică* (actualizare). *Valorile stilistice ale nivelului fonetic într-un text literar.

3.4. *Sintaxa propoziției și a frazei.*

3.4.1. *Predicatul și propoziția subordonată predicativă.*

Predicatul verbal și predicatul nominal (actualizare). **Predicatul nominal incomplet.**

Probleme ale acordului (acordul după înțeles, acordul prin atracție).

Propoziția subordonată predicativă.

3.4.2. *Subiectul și propoziția subordonată subiectivă.*

Subiectul (actualizare).

Propoziția subordonată subiectivă. Natura elementului regent al propoziției subiective.

3.4.3. *Atributul și propoziția subordonată atributivă.*

Atributul (actualizare).

Propoziția subordonată atributivă. Exerciții de utilizare corectă a pronumelui relativ care introduce atributiva.

3.4.4. *Complementul direct și propoziția subordonată completivă directă.*

Complementul direct (actualizare). **Propoziția subordonată completivă directă.**

3.4.5. *Complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă.*

Complementul indirect (actualizare). **Propoziția subordonată completivă indirectă.**

3.4.6. *Complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale.*

3.4.6.1. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod (actualizare), **de cauză, de scop. Propozițiile circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop.**

3.4.6.2. **Propoziția subordonată circumstanțială condițională.**

3.4.6.3. **Propoziția subordonată circumstanțială concesivă.**

3.4.6.4. **Propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.**

În prezentarea elementelor de sintaxă a frazei, se va avea în vedere la fiecare tip de subordonată efectuarea unor exerciții de **contragere** și de **expansiune**, de precizare a elementelor introductive, de evidențiere a topicii și a punctuației. În cazul propozițiilor subordonate circumstanțiale va fi evidențiat rolul adverbilor și al locuțiunilor adverbiale corelative în comunicare.

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

OBIECTIVE CADRU	STANDARDE
1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral	<p>S.1 Desprinderea semnificației globale a unui mesaj ascultat și delimitarea informațiilor esențiale de cele neimportante</p> <p>S.2 Desprinderea sensului cuvintelor prin raportare la semnificația mesajului ascultat</p>
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală	<p>S.3 Construirea unui mesaj oral (text narativ, descriptiv, informativ și argumentativ) pe o temă dată în funcție de diferite situații de comunicare</p> <p>S.4 Rezumarea orală a unui text narativ la prima vedere</p> <p>S.5 Caracterizarea orală a unui personaj dintr-un text dat</p>
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris	<p>S.6 Desprinderea semnificației globale și a detaliilor din textele citite</p> <p>S.7 Identificarea modurilor de expunere dintr-un text dat</p> <p>S.8 Recunoașterea procedeelelor de expresivitate artistică și a comentarea rolului lor într-o operă literară dată</p> <p>S.9 Desprinderea sensului cuvântului prin raportarea la contextul mesajului scris</p> <p>S.10 Recunoașterea valorilor expresive ale categoriilor morfologice și a relațiilor sintactice dintr-un text dat</p>
4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă	<p>S.11 Rezumarea scrisă a unui text narativ la prima vedere</p> <p>S.12 Caracterizarea scrisă a unui personaj dintr-un text la prima vedere</p> <p>S.13 Redactarea unui text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale și semnificațiile unui fragment de text literar dat</p> <p>S.14 Redactarea unor texte cu destinație funcțională: cerere, scrisoare</p> <p>S.15 Respectarea, în redactarea unui text, a regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe, a normelor de exprimare corectă, a regulilor ortografice și de punctuație studiate.</p>

Anexa nr. 2 la Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 4713/2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ REVIZUITĂ

LIMBA LATINĂ

CLASA A VIII-A

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina Limba latină își propune finalități specifice. Demersul didactic urmărește, ca, la sfârșitul clasei a VIII-a, elevii:

- să dobândească noțiuni esențiale referitoare la cultura romană, cu deschidere spre civilizația greco-romană, fundament al civilizației europene;
- să-și asume valorile etice ale Antichității romane, indispensabile propriei dezvoltări afective și morale;
- să dovedească practic cunoașterea unor elemente fundamentale lexicale și gramaticale, comune limbii latine și limbii române;
- să facă asocieri elementare între limba română și limbile moderne prin intermediul fondului lor comun (limba latină ca liant lingvistic);
- să se familiarizeze cu instrumentele specifice muncii intelectuale: tehnica învățării logice, abordarea critică a lecturii prin utilizarea unor surse de informare - dicționare, enciclopedii, fișe de lucru, tabele sinoptice.

. Noutatea abordării constă în restructurarea conținuturilor lingvistice pe trei niveluri (A,B,C), nivelul A constituie baza cunoașterii teoretice a faptelor de limbă, la nivelul B conținuturile lingvistice sunt utilizate într-o varietate de exerciții, pe baza unui suport didactic (fișe de lucru, tabele sinoptice), iar la nivelul C, nivel auxiliar, se oferă toate lămuririle necesare, în vederea rezolvării unei sarcini de lucru, a unei aplicații de nivel A sau B.

Astfel programa școlară de Limba latină oferă nu numai deschidere interculturală (conștientizarea apartenenței limbii române și a poporului român la fondul istoric, etic și lingvistic european), dar și avantajul studiului unei limbi, ale cărei valențe aplicative sunt rezultatul abordării logice, raționale a faptelor de limbă.

OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajelor
2. Dezvoltarea capacității de producere a mesajelor
3. Dezvoltarea unor reprezentări culturale și a interesului pentru studiul limbii latine și al civilizației greco-romane

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE**1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajelor**

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să identifice litere, grupuri de litere, sintagme și enunțuri într-un text scris	- exerciții de lectură a unui text în limba latină de dimensiuni reduse; - exerciții de familiarizare cu topica limbii latine
1.2	să recunoască elementele de structură ale părților de vorbire studiate	- exerciții de identificare a părților de vorbire și a categoriilor gramaticale, comparativ cu limba română;
1.3	să observe într-un text relațiile sintactice esențiale, prin analogie cu limba română, în vederea traducerii	- exerciții de identificare a relațiilor sintactice dintr-un text, comparativ cu limba română

2. Dezvoltarea capacității de producere a mesajelor

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să pronunțe și să scrie corect în limba latină unități lexicale	- exerciții de citire <i>viva voce</i> ; - exerciții de scriere a unor unități lexicale, pe baza unui suport didactic
2.2	să traducă oral / scris cuvinte, enunțuri și scurte texte	- exerciții de traducere, conform conținuturilor de nivel A / B
2.3	să opereze cu elementele lexicale și gramaticale studiate, într-o varietate de exerciții	- exerciții de completare a unor enunțuri lacunare; - exerciții de alegere duală / multiplă; - exerciții de substituie a unor elemente morfematice - exerciții de asociere - exerciții de comparație și discriminare

3. Dezvoltarea unor reprezentări culturale și a interesului pentru studiul limbii latine și al civilizației greco-romane

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a VIII-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a VIII-a se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să valorifice noțiunile lingvistice și culturale referitoare la civilizația greco-romană din perspectiva contemporaneității	- exerciții de comparare și discriminare a unor elemente minimale de cultură și civilizație, la nivel diacronic; - exerciții de identificare în societatea contemporană a principiilor ordonatoare ale civilizației greco-romane; - exerciții lexicale de diverse tipuri: recunoașterea unor neologisme de origine latină în limba română / limbile moderne, identificarea în limba română a unor cuvinte moștenite, a unor câmpuri lexicale / familii de cuvinte, pornind de la etimonul latin etc. - exerciții sub formă de joc: joc de rol, joc-concurs etc.

CONȚINUTURI

Conținuturile plasează în centrul interacțiunii educative elevul și oferă materia pentru actele de limbaj corespunzătoare câmpurilor referențiale specificate, formează și dezvoltă capacitatea elevului de a opera cu informațiile lingvistice și culturale pluri- sau transdisciplinare.

I. CONȚINUTURI LINGVISTICE

Descriptor	NIVEL A	NIVEL B	NIVEL C
<u>Relația cu obiectivele</u>	• vizează direct obiectivele cadru / de referință	• vizează indirect obiectivele cadru / de referință	<ul style="list-style-type: none"> • sunt conținuturi care sprijină construcția demersurilor aplicative (texte, exerciții) pentru elementele de nivel A / B • explicarea elementelor de conținut este completă (inclusiv la nivelul traducerii)
<u>Tip de demers</u>	<ul style="list-style-type: none"> • demers teoretic explicit, susținut de exerciții / texte aplicative (conținuturi declarative și aplicative) • orice conținut de nivel A trebuie să apară mai întâi ca element de nivel B 	<ul style="list-style-type: none"> • demers teoretic implicit, realizat prin îndrumări și explicații ale profesorului, în vederea rezolvării unor sarcini de lucru • conținuturile de nivel B apar în texte / exerciții aplicative 	
<u>Suport didactic</u>	• suportul didactic (tabele, note etc.) nu este la vedere	• suportul didactic (tabele, note etc.) se află la vedere	
<u>Observații</u>	• presupune cunoașterea elementelor teoretice și a algoritmului de rezolvare a sarcinilor de lucru	• nu presupune memorarea elementelor de conținut, ci doar operaționalizarea lor	

NIVEL A	NIVEL B	NIVEL C
Elemente de fonetică: scrierea și pronunțarea	-	<ul style="list-style-type: none"> • elemente necesare pentru coerența textelor și a aplicațiilor - prepoziții, conjuncții, adverbe, adjective la grade de comparație, verbe la alte moduri și timpuri (tema prezentului) etc., dar prezența lor în texte / aplicații va fi redusă și însoțită de lămuriri complete, de preferință chiar în manual (de exemplu <i>carissima</i> – adj. la superlativ, N. sg. fem. = cea mai / foarte dragă).
Substantivul <ul style="list-style-type: none"> • noțiuni de teorie: forme de bază, categorii gramaticale, teme, desinențe (terminații), recunoaștere pe text • declinarea I 	Substantivul <ul style="list-style-type: none"> • declinarea a II-a • declinarea a III-a • elemente lexicale fundamentale 	
Adjectivul <ul style="list-style-type: none"> • clasificare, forme de bază, categorii gramaticale, acordul 	Adjectivul <ul style="list-style-type: none"> • declinarea adjectivelor (clasele I și a II-a) 	
Pronumele <ul style="list-style-type: none"> • noțiuni minimale de teorie: clasificare, categorii gramaticale, conform nivelului B 	Pronumele <ul style="list-style-type: none"> • personal, reflexiv, posesiv 	
Numeralul <ul style="list-style-type: none"> • cardinal (1 – 10) – <u>fără</u> declinare • ordinal (1 – 10) – <u>fără</u> declinare • cifrele romane 		
Verbul (<i>esse</i> și verbe regulate) <ul style="list-style-type: none"> • noțiuni de teorie: cele patru conjugări, forme de bază, teme verbale (tema prezentului), desinențe (terminații) de diateza activă, categorii gramaticale • infinitivul prezent • indicativul prezent și imperfect • imperativul prezent 	Verbul (<i>esse</i> și verbe regulate) <ul style="list-style-type: none"> • indicativul viitor 	

N. B. Elementele de conținut de nivel B nu vor fi tratate în niciun caz ca elemente de nivel A, iar conținuturile de nivel A trebuie să apară cel puțin o dată ca elemente de nivel B (de exemplu,

înainte de tratarea teoretică a verbului este necesar ca elevul să se familiarizeze cu acest element prin prezența lui în texte, aplicații etc. – un minim de demers deductiv).

II. CONȚINUTURI TEMATICE DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE

Temele de cultură și civilizație vor prezenta aspecte relevante ale vieții publice și private din societatea romană: familia, școala, elemente de mitologie greco-romană. Se vor evidenția trăsăturile definitorii ale mentalității romane (pragmatismul, civismul, valorile etice, libertatea responsabilă etc.) care devin principii ordonatoare ale lumii moderne.

Se recomandă ca textele în limba latină, selectate pentru manuale, să fie de dimensiuni reduse, accesibile și atractive, adaptate conținutului lingvistic și să ilustreze, în măsura posibilului, temele de cultură și civilizație. Aceste teme, conform finalităților propuse, se abordează interdisciplinar.

Conținuturile lingvistice și tematice vor fi însoțite de ilustrații adecvate și completate cu lecturi, informații și aplicații în limba română.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul de vânzări și informare, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.411.58.33 și 021.410.47.30, fax 021.410.77.36 și 021.410.47.23

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

